

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ నవంబరు 21-వ తేది బుధవారము

No. 194

శ్రీ విభవనామ సంవత్సర శార్దూమాస శుద్ధ సవతి

సంచిక ౧౯౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారితో కలసి వేలు.
జ్యోతిర్మూలములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
కాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
బొట్ట బోగొట్టును. బెంటుకుల క్షేదించును.
బావుల రూపుమాపును. దగ్గుకు తగ్గించును.
దురజను తోలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
కలస శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములకు
నొప్పులకు నంజీవివంతిది.
పంచభాష చీటి చూచి కొనిన
జానము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-8 0-10-0
డబ్బితో 1-8 రు 6-4-0 లు.

వ్రతయింట ముఖ్యముగా నుండవలసింది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు కెట్టిపిథి, మృదాన

10. ఫిర: 'స్టూ, ఫోర్ట్, పోలాయి

సుప్రసిద్ధమైన డి. వి. యస్. గుప్తగారి
మంజరీ హేర్ టానిక్

కోసముల సభివృద్ధి కలిపి తుమ్మెద రక్కలవంటి
నలుపుదనము నిచ్చును. కిరుకు వెంట్రుకలను వృద్ధులు పలు
చును. ఇందు కాదంతయుల వగయిరా ఓవధుల చేరియొం
డుటవల్ల కష్టములకు, మెదడునకను మంచిరుణము నిచ్చును.

6 బో: బుడి 1 8 రు 1-6-0.

పరిమళద్రవ్య పరిశ్రమలందు ప్రసిద్ధి పొందిన నిపు
లులకు డి. వి. యస్. గుప్తగారివల్ల కియ్యరైన కెట్టు
హేరాయిల్లు, పా మె డ్యు, ట్రిలియం డెక్స్, సోఫ్టు
పాడెక్స్, లైమ్ హాస్ సిస్టెం, రోసెలెన్ డెక్, ఉడకలైన్, వాల్
బ్యూ, పగయిరారకములు అరి ఉత్తమమైనవి గలవు.

వ్యాపారస్తుల కేటలాగునకు వేడే ప్రాయము.

(ప్రాప్తి:--శ్రీ. వెంట్రుకలబుద్ధి కెట్టి ఆండ్ బ్రవర్న్.

జేమ్స్ సర్ ప్యూమరీ కంపెనీ,

288 గోవిందప్ప వాయన కిథి,

(బొంబాయి ఆర్యభవత్ ఎడట) మద్రాసు.

ఏజెంట్లు:--

డి. వి. భద్రం అండ్ యమ్. రామమూర్తి కంపెనీ,

కాకినాడ.

ప్రపంచమును భ్రమింపజేసిన

యోగీశ్వరుడు

వీరిమాహాత్మ్య మత్యద్భుతము

శ్రీస్వామి సీతారాంగారు

సర్వజ్ఞానానందము, కలిగిన కంఠ
అగ్ని, గ్రంథక ప్రావీణములు,
భక్తింతురు. అగ్ని వ్యాలులపై కూర్చుం
డుదు. మహారాజులు, రాక్షసులు,
వ్యాధిమూర్తులు పరీక్షించి చూచి
అనేకయోగ్యతా ప్రముఖ వివరి
య్యారు. వాటి బోధకత్వములు,
వివ్రహములు.

1. వజ్రకల్పము రక్తవృద్ధి, సరములక్తి, మేధావి,
త్వము, పుంసత్వము ఇచ్చుటయే కాక, ఏకగవంతిబులును,
అత్యవంతి వేగమును, చంద్రునివంటి కాంతిని కొనగను.
శరీరమునందు వ్యాధిరాక కాపాడును. 4 బో: బుడి రు 8-0-0.

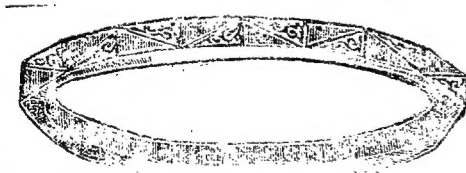
2. మహాగంధకరసాయనము కష్టకోగము, కర
మేహం, గ్రంథి, కంఠముల, భగంధరము, తీరిక ప్రణామము,
పాడలు చీటికి అత్యద్భుత జోషధము. బుడి 1-8 రు 8-0-0

3. నీరకల్పం అత్యద్భుత, గుల్మము, పక్కముల, పరి
ణామములు, భేదము, ఉబ్బసము, వాంతి, యింక ననేక ఉదర
రోగములకు అర్చి కేవలమున జోషధము. బుడి 1-8 1-4-0

5059 స్వామి సీతారాం ఆయుర్వేద డిపో,

2/174 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఇంటివద్ద సౌఖ్యముగాను శాంతిగా నుండదలచిన

మీనగలను యాచినవ వానివద్ద క్రొవడు
సెంట్రా జోసెఫ్ అండ్ కంపెనీ,
నగలవర్తకము, వేపరి మద్రాసు.

1. రాళ్లతో, బంగారు వెండి వాణ్యమునకు, 2. మంచివనితన
మునకు, 3. వజ్రమునాచిలను తయారుచేయుటకు, 4. పకాలము

నకు యిచ్చుటకుమిగల ఖ్యాతిగాంచియున్నారు.
డెమెట్ సెల్టింగ్ నడు, పరిశీలనలయందు ఆరి తేరినవారు. నలయవారలకు కేలలాగు జాచితముగా వంకబును.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:-- ముక్క-పాటి రామమూర్తి వారు)

ప్రతివృత్తియు ముఖ్యముగా చదువ జగినది. 214 పేజీలు } ధర రు 2 8

నిండరాకాటిలో నేలందు శుభ్రో నేలలు కాగితములు } పాస్తా భిర్యులు వత్సేకము.

జోగు బిరుదులు : పరిశ్రమ } ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజ్యమునందు, 7, తంబు కెట్టిపిథి, మృదాన.

నువర్త సుందరరసము పవా మేహములకు నం

జి. 11 11 వేటూరి

కంబరకాష్ఠి గారితో కనిపెట్టబడినది. ఎటువంటి పవామేహ

మాంసమును గుడుచ్చును. ఇకా శక్తిని అనవసరము. 50 మృత్యు

వృ. 5/ వాడువిధము నుండుతో వంకబును. 2125

3 అర్ధరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కన్నడ.

(రాణావిరమా) భూరు గోదావరీనల్లా

శుక్రనిద్ర పంపాదశిష్యుడు శుక్రనిద్ర వార్తావత్రికా విశేషియగు హోరేల్ల విలియమ్సుగారు చనిపోయిరి. ఇతడు యిట్టి రెడీ పంపెత్తనములయినది. విస్తారము త్రుపపద పంచారము మా పల్కి రెడీ మామమూర్తి విస్తారముగ దెలియును.

ప్రాచీనరు శంకరరావుగారి
కార్తీకార్చన గ్రాంథు సర్కసు
విశాఖపట్నములో నేటినుండి
5 దినములు వరకు మాత్రమే
ప్రదర్శింతురు

సింహములు, పెద్దపులులు, ఏనుగులు,
ఎలుగుబంటులు, పశువులు మున్నగు
వాటి అద్భుతపనులు చూడతగినవి.
బి. వి. వేణుగోపాల్ నాయుడు, జనరల్ మేనేజరు

ది గ్రేట్ ఈస్టర్న్
టైప్ ఆమ్యూరెస్
కంపెనీ లిమిటెడ్
(స్టేట్ సెటిల్ మెంటులో
యిన్ కార్పొరేటు కాబడినది)

హిందూ ప్రాంతం నెం. 50-52 చర్చిగేట్ స్ట్రీట్
మూలధనము. ఒకకోటిరూపాయలుకు మించినది.
ధనమంతయు ఇండియాలోనే యిన్ వెస్ట్ చేయడమైనది.
(4617)
యం. యం. నాదన్, ఆర్. వెంకటాచారి,
ఆంధ్రప్రదేశ్ లకు ఫిఫ్ వ జేంటు
ఫిఫ్ వ జేంటు. పి. సి. మదరాసు.

Durga Medical Hall, Bezwada.

గనేరియామిక్చర్

గొప్పగొప్ప దాక్టర్లు చేసే కలు యోగ్యతా ప్రత్యేకతలపొందినది
(1) ఎటువంటి కేసీకేసును నివారించి మూత్రము విడుదలవుతు గలగు మంట మరుగున యింజక్షన్ లతోను పిచ్చికారీతోను మిథము లేకుండా గ్యాంగ్లిగా కేసీకే లతో పొగొట్టును నెల సీసా 1-కి రూ 8.0-0.
(నాడగ సీసా కన్నవారికి పొట్టులు పులు పుచితము)

మూర్చారిప్రము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్చిలైనను యెప్పుడైనా తిప్పివలసివచ్చినప్పుడు మూర్చిలైనను గ్యాంగ్లిగా కేసీకే నెల సీసా 2 రూ 8.0-0.

పొడలకులైలము

(3) ఈతైలము తెల్లపొడలసీగా యితి విధములైన పొడలసీగా పొగొట్టును. ఇంక ఈ నెల సీసా, గజ్జ, కర్పాటి మొదలగు అన్ని విధములైన చర్మరొగలను పొగొట్టి చర్మమును మామూలు స్థితికి తీర్చును. డిబ్బీ 1 కి రూ 1.0-0.

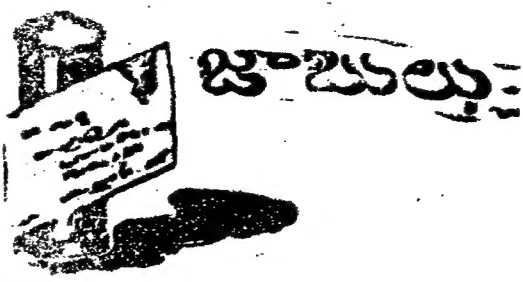
శుకనష్టము

(4) ఈతైలము క్షయములో శరీరమునకు కావలసిన మేళావైశ్యమును కలిగి క్షయముల బహిష్కరణ పొగొట్టి దేహమునకు బలమును గలగజ్జ పొట్టును నిచ్చును.
50 ముత్రలగల సీసా 1 కి రూ 1.0-0.

కురువర్షని

(5) ఈ మూసలను పెద్దకులకు ఉపయోగం ఉండును. పెద్దకులు పుట్టిచేయును. తెల్ల పెద్దకులను నల్ల బతునులు చేయును. మంచివాసనగల నూనె ఉపయోగించినవారికి తెలియను. సీసా 1 కి రూ 1. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

దుర్గా మెడికల్ హాల్, బెజవాడ

కొండల్లి

భారతమాత పురస్కారములలో వోకరను పొందావనిగ మాను నగు శ్రీ లాల్ బాబుగారికి గారి ఆకస్మిక మరణమును గూర్చి తమవిచారమును రెండుపుటల మాత్రమునందలి శ్రీకృష్ణ దేవరాయ గ్రంథనిలయము 18 తేదీని ముద్రబడియెను.

వేం. సీతారామయ్య.

చెన్నపురి పద్మశాలి పరిపత్తిసంఘము లిమిటెడ్
మద్రాసు

పై కరణి సంఘముయొక్క శాల్సన వార్షికోత్సవము హాజరు చెప్పబట్టు సిద్దార్థుగిరి 85 నెంబరు భవనమును 1928 సం 2 నెంబరు నెల 25 తేదీ ఆదివారము వధ్యాహ్నము 2 గంటలకు జరుగగలను. మ. రా. రా. శ్రీ పిట్టి కుమారస్వామిశెట్టిగారు బి. యె. అగ్రాపరాధిపత్యము వహించెదరు.

బి. రాజగోపాలుశెట్టి, కార్యదర్శి.

రంగయ్య శ్రేష్ఠిగారి స్మారకసభ

ఆంధ్రలోకము సందర్శయే పేన ప్రతిష్ఠాగాంచి, శ్రీ శ్రీశైవలై న సమర్థి రంగయ్య శ్రేష్ఠిగారి జ్ఞాపకార్థము వారి స్వీహితలయొక్కయు, బంధువుల యొక్కయు ప్రోత్సాహమున, ఏటేను సమావేశమగుచున్న సభ యీ సంవత్సరము ఆదివారమునందే సమకూర్చబడి ఈ నవంబరు 9 వ తారీఖున, మనువటికన్నన, జయప్రదముగా జరిగెను. మజిల్యే విశేషము ఏమనగా, యీ సభను ఆంధ్రకరించిన అంగశామలులలో, కొంతమంది అక్కల మిన్నలు, యీనెల 18 వ తేదీ, సమావేశమై, బాలిమత భేదమును లేక, శ్రేష్ఠిగారిని విచారించి, శ్రేష్ఠిగారి కుటుంబమును ఆత్మీయమైన గౌరవించి, ఈ నెల 9 వ తారీఖున కూడిన కమలాదేశాదుల సభయందు, శ్రీచిత్ర లక్ష్మీనిగారి గృహిణియగు దుక్కిలిదేవి యను లతాంగి అగ్రాపరాధిపత్యము వహించి కనకాంగి అనదకు శ్రీమతి ముద్దమమ్మగారు ముఖ్యులుగా లేటూటలతో గంభీరముగా సభోద్దేశముల గూర్చి ఉపన్యసించిన, వీరక బహు మానములపొసే, పంచవారీరత్నముయొక్క ఉపన్యాసములు కొన్ని విచిత్రము, కొన్ని సంక్షేపములుగాను జరుపబడిన.

బహుమానముల బొందిన యువత శిరోరత్నములు (1) శ్రీమతి గంధం అమ్మమ్మ రాజాగారు, (2) శ్రీమతి, హెచ్. వెంకటరమణమ్మగారు, (3) శ్రీమతి కె. పాణిమాలమ్మగారు, (4) శ్రీమతి పండిత వెంకటాద్రిమ్మగారు, (5) కుమార్తె గంధరాజును రచియించి శ్రద్ధాభిగాంధిన పండిత పులవర్తి కమలావతి దేవిగారు. వీరందరికీనీ ఉత్తరములుగానైనా పేర్లు గ్రంథములు బహుమానము లివ్వబడిన. ఇదిగాక మొదటి సభయందు భావ్యులకు (22 + 22) 44 రూపాయలున్న, మూడవసారికి 10 రూపాయలున్న బహుమానముగా యివ్వబడిన.

సభకు విచ్చేరిన కాంతాలబాలలందరను బహుశీతుల సత్కరించబడి. రంగయ్య శ్రేష్ఠిగారి శుశ్రూషయొక్క సహాయములకు వారి చిన్నకోడలు యాదీవరయ్యనగు శ్రీమతి స్వయంగా, చాచ్యము, శ్రేష్ఠులను యీసభను నిలుపగ మిక్కిలి ఆహ్వానముగా జరిగెను. ఇట్టి సభలు తలుచొట్టెదరుకంటే శోభార్థమున బీజములగుగాక ప్రాయబడిన వ్యాసముల రమయము సంఘసేనను ప్రోత్సహ పరచుటకునై ద్యకాశ్రయమును హృదయకాంక్షలందు నెలకొల్పుటకును, ఉపయోగకరమైన సూచనలు కష్టతరమైనను చక్కని వ్యాసములు వ్రాయబడిన, జనులందఱు నుభింతురుగాక!

విశాలాక్షి.

కుశలవారము తుపానులో చిన్న చిన్న నాకలకు చాల నష్టము గల్గెను. ఎంతమంది పోయినదీ పూర్తిగా తెలియలేదు. బ్రద్దలై ఇకర నాకా సిబ్బందిగారి ఏమియు తెలియబట్టలేదు.

స్త్రీసనాతనధర్మమండలి గుంటూరు

అరండల్ వేటలో జరుగుట

ఇరువదియేడవ వారి కోత్సము ఈనెల 1928వ సం విభవసం. ఆశ్వయుజ బహుళ 7 ఆదివారము 4-11-28 మొదలు మూడు రోజులు సుమారు 500 మంది ప్రేక్షకులతో జయప్రదముగా శ్రీమత్ వావిలికొలను వెంకటరమణారావుపంతులుగారి ధర్మపత్ని శ్రీమతి పద్మావతిమ్మ బి. ఎ. గారి యాజమాన్యమున జరిగినది. అందు మొదటి దినమున ఉదయము శ్రీకృష్ణ దేశమాత-గాంధీ మహాత్మ్య పటములు మంగళవాద్యములతో నూరేగింపు, వేదపఠనములతో శ్రీకృష్ణార్చనము, ప్రార్థన, మంగళములతో ముగింపు. బంధుమిత్రాది సామాజికలతో భోజనాదులు జరిగిన పిమ్మట మధ్యాహ్నము 2 1/2 గంటలకు ప్రారంభించి సభ జరుపబడినది. ముందు అధ్యక్షురాలి ఆన్వేషము ఉపన్యాసము. త్రైవిద్య వేద్యలును ఈమండలి కార్యదర్శినులును, అగు ఇప్పగుంట వేంకటాచలగారికి సామాజికులు పండితపాఠోపేకము లర్పించుటయు, పండిత విషయకోపన్యాసమును, మండలి వారి కరిపాట్లు కార్యదర్శి సీతేదెక, సంగీతము, మంగళములతో ముగింపు. మరునాడు మండలిపుస్తక భాండాగారమును గురించి ప్రెవారి అధ్యక్షతనందే జరుపబడినది. తర్వాత, శ్రీమద్భగవద్గీతానుభాషణ మధురపాన పరసనీ కృతులు, శ్రీమతి చిత్రపు రాధాకృష్ణామ్మగారి హరికథాకాలక్షేపము, విందనములతో ముగింపుగల్గినది.

మూడవరోజు మధ్యాహ్నము 2 1/2 గం. ప్రారంభించి గుంటూరుపట్టణ వాస్తవ్యులును, శ్రీమంత కుటుంబిణులును, గౌరవనీయులును అగు సంగీతవిద్యార్థిణులును భక్తినియసంపన్నులగు స్త్రీరత్నములందరవారివారి ఆధ్యాపానపాఠము వీణ తంబుర, ఫిడో, హార్మోనియం మొదలగుయంత్రసహాయమున గాత్రమునను ఆత్మంతర్భక్తియుక్తముగాపాడి సభ్యులనున్నులను ఆనందాబి నోలలాడించిరి. సంగీతకళానిధులగు స్త్రీలయొక్క సమావేశము చూడ సేతానందము, వారిపాట వినివిన శ్రవణానందము గలిగించినది. ఇట్టి మహాసంఘము గానమును జనరంజకము జేయింప శ్రీమతి బాలాబగారు పూనుకొనిరి. మూడవదినమున శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు రధ్యక్షతవహించిరి. శ్రీమతి పన్నాల కామేశ్వరమ్మగారు పాతీచర్యమును గూర్చి సంస్కృతీపన్యాస మిచ్చిరి. కారదాబిల్లివివయమై కూడా కొంతవర్ష జరిగినదిగాని, రజస్వలసంతర వివాహమునకు మండలివా రొప్పుకొనలేదు. మూడుదినములు సభ జయప్రదముగా జరిగినది.

కొప్పర్తి వెంకటరత్నమ్మ.

క్రమేణ మాకాతాదారులసంఖ్య వేనకువేలుగా వృద్ధియగుటకు గల

ముఖ్య కారణముల గమనింపుడు!

1. వారి ఇష్టము మేరకు సకాలమునందు సగలను అందముగా రయారుచేసి యిచ్చుట,
2. వ్యచ్చమైన కాసులను, సీమవెండిని యుపయోగించుట,
3. వారికాలమును వృధాపుచ్చక వచ్చినదే వారిపనిని తక్షణమే గమనించుట,
4. ధనవంతులు, బీదవారను వ్యత్యాసము లేకపోవుట,
5. నగల విషయములో ప్రజలకు సహాయము చేయుటయే ముఖ్యోద్దేశముగా నుండుట,
6. న్యాయమైన ధరలు, న్యాయమైన పనితనము మున్నగునవియే,

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి
గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు, 1842
125, చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

The Asiatic Government Security Life Assurance Co. Ltd ,
BANGALORE CITY.
WANTED.

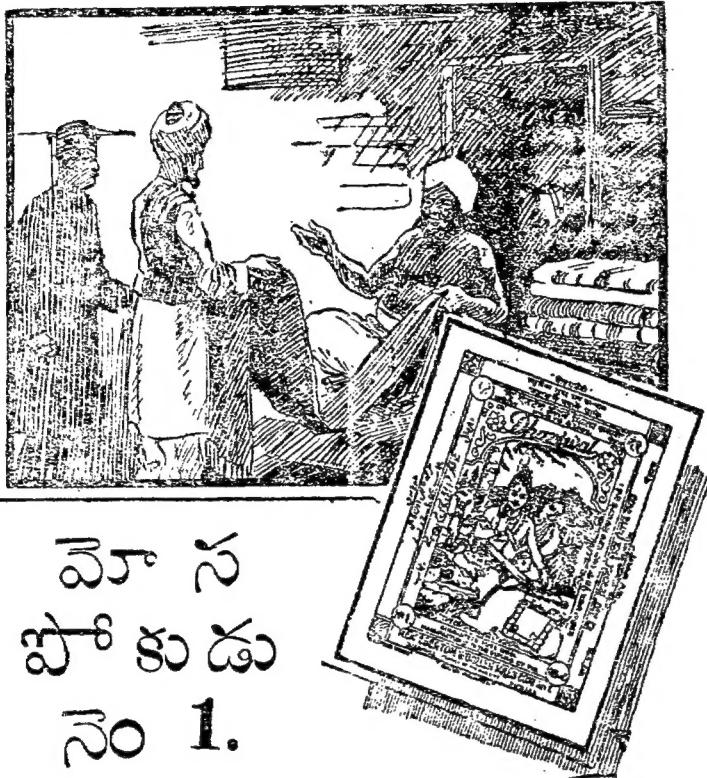
General and District Agents in all important centres of the Madras Presidency, Travancore & Cochin. Liberal contracts covering definite territory with Head Office connection and with power of appointment of Sub-Agents. Request details for our Remunerative proposition.

V. RANGASAMY Esq.,
B.A.B.L., F.C.I.,
General Secretary, Bangalore City.
Messrs. P. K. RAU & Sons,
Chief Agents, Madras Presidency
33, Mukernallamuthu St., G. F. Madras.

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిలవారి

పిల్లలకి స్తన్యమును వృద్ధిచేయును
8814
తల్లికి, బిడ్డకు ఆరోగ్యమును పెంపొందించును.
ఆయుర్వేదనిలయమా, బెజవాడ.

మోస
పోకుడు
నెం 1.

Dhariwal
LONG LIFE
WOOL WEAR
LOHI

లోహిలు యీక్రింది రంగులలో దొరుకును.

నలుపు	కారునారింజ	పాతబంగారపు రంగు
నారింజ	పొడుమురంగు	ఆకుపచ్చ
ఎఱుపు	నేవిల్లూ	గలాబి
తేగురు	బొంబాయి ఆకుపచ్చ	ఆలివ్
	బూడిద	
ఊదా	లవంగపట్టు	రాయల్ బ్లూ
పసుపుపచ్చ	సింధూరవర్ణము	కారు సింధూరము
తేతనీలం	కాకిరంగు	పలకరంగు

సైజు 108 "X54." 1 కి రు 7/4

Manufactured by
THE NEW EGERTON
WOLLEN MILLS COMPANY,

(Branch of the British India Corporation Ltd.,

DHARIWAL

లోకల్ ఏజెంట్లు

PUNJAB

మెసర్స్: షాహంజి జవర్ చంద్. ఓకోపేట బెంగళూరు
మెసర్స్: వాచాలె. కె. య్. సన్స్. కన్నూరు
మెసర్స్: పూల్ చంద్ నాన్ చంద్ షా పంచకువ

అహ మ దా బా దు.

పాతివ్రత్యం

(గుంటూరు స్త్రీ సనాతనమండలి వార్షికసభలో
చదువబడెను)

ఆర్యా:

స్త్రీజానుత్పత్తయ భూషణం పాతివ్రత్యం, పతిశేషతం లక్ష్మ్యం యస్యాస్మా పతివ్రతా, తస్యా భూషణం పాతివ్రత్యం ఏతద్వ్రతం స్త్రీణా మస్మాక మవిశేషమచరణీయం, ఆర్యధర్మ వ్యవస్థాయాం ఆశ్రమవిషయః, పునఃఆశ్రమేషు గృహస్థాశ్రమః అనుత్తమ ఇతి నిర్వివాదనీయం, అత్రగృహధర్మ స్త్రీపురుషౌ రభ్యస్యద్వా చక్రే ఇవ సర్వప్రవృత్తిమూలం, "యథాస్థానేన చక్రే నరభస్యగల్గినే" తథాహి స్త్రీపురుషయోః పరస్పరాశ్రయం పరస్పరానువర్తనం విన్ సంచాకోయ మలంభ్యోభవతి, తస్మాదేవ స్త్రీధర్మనిచారే స్త్రీజానుత్పత్తిశతా నియమస్య పరిపాలనావసరః ప్రతిపాద్యతే. నూనంహిలోకే స్త్రీణాం పాతివ్రత్యేనతుల్యం పవిత్రం వస్తునవిద్యతే, శిలంపరం భూషణ మితి ధర్మ సూరిః.

గృహంపాతివ్రత్యమూలం హి, సంసారః గృహమూలా హి, అతివిన పాతివ్రత్యేనైత లోకోయం స్వస్థః భవతీతినాతి శయోక్తిః, యా పతివ్రతా గృహిణీ నైవావ్యతలతాధూత్వా గృహం స్వగతుల్యం కరోతి గృహిణీ గృహముచ్యతే యాదృశీ గృహిణీ తాదృశీగృహం. నిర్మలాచారవత్స, స్త్రీణాం చిత్తం సదామృగ్ధం సుఖమృగ్ధంచవర్తతే మమయివముఖించ ప్రసన్నం దృశ్యతే పాతివ్రత్యమేవ స్త్రీజానారూపం. దూష మితి రూప నహి.

పాతివ్రత్యంనామ గృహే పతిపుత్రాదీనాం తోషః యథా యథావాకాదికరణంవా కాకాదికరణం వేతి ప్రాకృతా భిప్రాయః అస్మకృద్ధ్యే ప్రవర్తితా ఏతదన్యాయ్యం | ఆహార నిద్రాభయాదిషు వయంపశుప్రాయాః|నాధికం| జుద్ధ్యా, ధర్మ జైవ అస్మాకం మానుషత్వం, స్త్రీత్వం పురుషత్వం వా సిద్ధం భవతి | స్త్రీగృహిణీధూత్వా యథావా గృహం నిర్వాహయేత్ యథావా పురుషస్యపూర్వభవీయంచ సాహచర్యం భజేత్ ఏతత్సర్వమపి ర్యయతానుసారేణ శ్లోకేస్మిన్ నిబద్ధతే||

"భార్యావంతః క్రియావంతః, సభార్యా గృహమేధినః భార్యావంతః ప్రమాదంతే భార్యావంతః శ్రీయాన్వితాః సఖాయః ప్రవివిత్రేభవంతే త్యేతాః ప్రియంవదాః పితరోధర్మ కార్యేషు భవంత్యైర్వప్రమాతరః కాంతారేవ్యపి విశ్రామా జనన్యాధ్వనికస్యవై యస్యదార స్సవిశ్వాస్యః తస్మాద్దారాః పరాగతిః. ఏవం స్త్రీయః యదాకార్యేషుదాస్యః సంత్పత్తి కరణేషు మంత్రివత్ పురుషం నయమాగ్నేః నేతుం సమర్థాభవంతి తద్వైవతాసాం పాండిత్యం ప్రగల్భతావ, ఏతద్భవోవినయవితే మఃపురుషజామివ స్త్రీణాంవ సద్విద్యామూలః తిష్ఠతి. ఆర్య స్త్రీపురుషాణాంఆర్యభాషైవభాషాతదతావి ద్వైవసద్విద్యాభవతి ఆంగ్లవిద్యాం పఠిత్యా స్త్రీయో నాపురుషవా ఆంగ్ల ప్రాయా భవంతి, దినేదినే ప్రత్యక్షముపశ్యామః, ఏతదకార్యమితి మే మతిః, ఆర్యధర్మస్య అన్యధర్మస్య మహాభేదోవర్తతే, అత ఏవ ఆర్యధర్మరక్షణపరాయణానాం తదనుసూలం ఆర్యవి ద్యాభ్యసనం అత్యంత మాచరణీయమితి బాలానామపి స్పష్టం ఆర్యనారీమణయః సీతాచంద్రుతీ ఇత్యాదయః యస్మామస్మ రణంకృత్వా తాపత్రయమధ్యే ఏకక్షణమాత్రమపిసుఖం శాంతిం చలభామః తాస్యన్యా ఆర్యవిద్యామతేలాః, ఆర్యధర్మమసారి ణ్యః ఆసన్, సీతాయాః పత్యమరక్తిః, చంద్రుత్యాః పతిస మర్మణం ద్రౌపద్యాః పతిసాహాయ్యం ఇదంహి ఆర్యపతివ్రతా లక్షణం. అన్యదే శేషస్త్రీయః పతివ్రతాస్సంకు. తాసాం అస్య ద్దేశీయానాంచ మహాంతరం వర్తతే. అత్రత్యానాం స్త్రీపురుషాణాం సంబంధః ధర్మసంబంధః. అన్యేషాంతు అరసంబంధోవా, కామసంబంధోవా, అరకామాభ్యాం ధర్మోహ్యధికః శతగుణేన. ఆర్యాణాంస్త్రీణాం వా పురుషాణాం వా పరమార్థానాం పర మాధోహిధర్మః. ధర్మమూలం హిసుఖం. తస్మాత్ ఆర్యధర్మసా ధస్య యన్ములయంత్రంపాతివ్రత్యంవర్తతే తస్యకోవాక్రూఢిః చరామః ఆనుచరామః ఏవమేవ పరోధర్మః.

ధర్మసమాలోచంతి ధర్మోరక్షతి రక్షితః.

దోషః శుంతవ్యా ఇతి పునః పునః ప్రార్థయే.

పన్నాల కామేశ్వరమ్మ.

సీమ కమలములుకు
(బ్ల్యాజాగరు రకము)

బోగితాత్ మంగల్జి
కంవెని,

ఫెలూనా ఆరోగ్యము

అంటే

మీ గాఢమైన కోరికయే

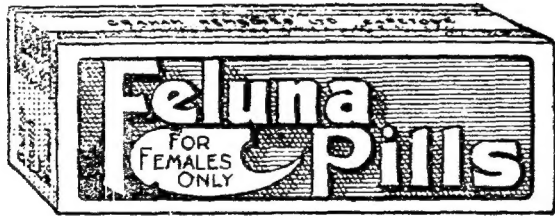
పిల్లలను గలిగియుండుట సహజము. మాతృత్వము ఇష్టములేని ఆడవాండు ఉండుట అసంభవము. అదృష్టవశాత్తు అట్టివారు బహు అరుదుగా నుందురు.

కొంతమంది స్త్రీలకు మాతృత్వము పొందుటను సాధ్యము చేయరదు. నెలలు సంవత్సరములపర్యంతము సంతోషవార్త తమ ప్రయులకు తెల్పుటకు కడుఆశతో వృథాగా వేచియుండురు. కొందరు ఒకటి రెండునెలలలో అట్టి సాధ్యమును చేయవలసి గంపెదాశతో నుండురు. కాని యీలోపల దురదృష్టముచే ఆకాస్త తప్పిపోవును. అప్పుడు అనుకొన్న ఆశలన్నియు గంగలో కలిసిపోవును.

చాలామంది దీనికి కారణము బలహీనమే. ఆరోగ్యము పరిగామంజనలేను. ఇట్టివారల శరీరమునకి ఫెలూనా మాత్రము సేవించి, గొడ్డుతనమును పోగొట్టుకొని నుభించుచున్నారు.

ఫెలూనా మాత్రము కడుశుభ్రముగా తయారైన టానిక్. స్త్రీలకు అవయవములకు బలమును చేకూర్చును. ఉదయమున లేచునప్పుడే వారి శక్తిహీనులు, ఆయనకు దనము యీనూతన రక్తవృద్ధిచే గలిగినవి. ఫెలూనాను సేవించిన స్త్రీలో ఆయనకుదనము లేకుండ నుండదు. బాగా ఆడుకొనును, యిటునటు తిరుగును, గంతులు వేయును, వెక్కసము లాడును. మంచి ఆరోగ్యము గల వారలు చేయువన లాసర్వగలుగును. ఇంతవరకు ఫెలూనా తెచ్చిన తరువాత, ప్రకృతి తగుపరి తనవిధిని వెలవేర్చును. అందువలననే ఫెలూనా స్త్రీకి అమూల్య సాధనము, సహకారి అని పిలువబడుచున్నది.

చదువరా! బలహీనమును, రక్తపారిశుధ్యమును, అవయవముల సక్రమపద్ధతిని వాంఛించు వారలలో సీహక్కతేవా? తల్లివని పిలిపించుకొనలేకపోవుట సీకు కొంతగా నున్నదా? అట్టిచో ఆరోగ్యము, సంతోషము అన్నియు జేకూర్చుటకు స్త్రీల కేర్పరచిన ఫెలూనా మాత్రము సేవించుడు.

సీలుచేయుటైన ఎత్తరి పాకెట్టులలో వైన కనుకరచిన విధమున అమ్మబడును. ఇండియా, బర్మా, సిలోను నందంతటను, స్టూరులందును, కెమిస్టు లందరివద్దను అమ్మబడును. నెల 1-కి రు. 2-4-0.

సోల్ ఏజెంట్లు:—పటేల్ అండ్ థోండి, పోస్టు బాక్సు నెం 838, బొంబాయి,

పోస్టు బాక్సు నెం 620, కలకత్తా,

మద్రాసు రాజధానికి డిపో:—దాదా అండ్ కో 260, చైనాబజార్ రోడ్, మద్రాసు.

ఫెలూనా మాత్రము నువ్వయింతులలో ప్రకృతి సాయకమును. విఘాత మొకర్చదు. వ్యభిచారమున కూర కాయలనుండి తయారైనది. జంతుక్రావ్యు చేరలేదు. చేతిలో కాకబడదు.

గ్రహమ్ రెమిడిస్ లిమిటెడ్, కేప్ టౌన్, యస్. ఏ. వారి ఉత్పాదన. (No 2 a)

మోహినీతైలము

5 తుం॥ నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

స్త్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, ప్రిదర్శు, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి శుభనిద్ర, విక్రాంతి నిచ్చును. శుండరల మోహలాహర్యములకు ప్రాపకురులను మనోహరముగ పెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుగల రసజీయమును సువాసన చేర్చు నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్ట నియ్యదు. దీనియందు పనోహరమును సువాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి నెలలొకటి సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడసి యున్నాము. వేరేఒకటి పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు. అమ్మకాంక్షనం దిపోబొంబాయి, లేక మదరాసు.

శ్రీభగవద్గీత

శ్రీ బెల్లంకొండ రామారాయకృత భాష్యార్థ ప్రకాశ వ్యాఖ్యానములతో కాంకరభాష్యము గలది.

(సంస్కృతము)

అర్జున్ శ్రవ్యమయిన గ్రంథము.

ప్రథమవట్కము (1-6 అధ్యాయములు)

రు 2-0-0

ద్వితీయవట్కము (7-12 అధ్యాయములు)

రు 2-0-0

తృతీయవట్కము అచ్చగుచ్చున్నది.

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

7, రంబుకెట్టికి, మద్రాసు.

పునస్సంధాన వయోనిర్ణయ సంఘము

సిస్టర్ నుబ్బులక్ష్మిగారి సాక్ష్యము

నిన్నటి విచారణ

పునస్సంధాన వయోనిర్ణయసంఘమువారు మద్రాసు కాననభామండిరమున నిన్నటిఉదయం 11 గంటలకు సర్. ఎం. పి. బోషిగారి యధ్యక్షతక్రింద విచారణ ప్రారంభించిరి.

సిస్టర్ నుబ్బులక్ష్మి అమ్మాళ్

స్త్రీల విల్లింగ్డ్స్ (ట్రయినింగ్స్ కాలేజీ నూతరింబెంటు గారకు సిస్టర్ నుబ్బులక్ష్మి అమ్మాళ్ గారు సాక్ష్యమువగుచు నీక్రింది విధముగనుడినిరి. తమకళాకాలలో (ట్రయినింగ్స్ సెక్షనులో 18 ఏండ్లు మొదలు 25 ఏండ్లవరకుగల స్త్రీలు వాడగల చున్నారనియు, వారిలో వివాహీతలు, అవివాహీతలు, వితంతువులుగూడ కలరనియును, వితంతుకరణాలయమున 10 మొదలు 16 ఏండ్ల వయసుగల బాలికలు గలరనియు, 11 మొదలు 14 ఏండ్లలోపున బాలికలు రజస్వల లగుదురనియు అనేక లవినయము రజస్వలయైన వెంటనే గర్భాధానము గావించబడుచున్నదనియు, కొందరు బాలికలవిషయమున తగినవరకట్టు మల నోపగుటకు క్రితాంత రజస్వలయగువరకును వివాహము జరుగుటలేదు. కానిసాంఘిక బహిష్కారము జరుగునేమోయని రజస్వలయైనమాటను నలుగురవరకునున్నారనియు, బాలికలకు గర్భాధానవివాహ విషయములలో 17 ఏండ్లు నిర్ణయించుట మంచిదని తనయభిప్రాయమనియు, కాస్త్రములు బాలబాలికలు 25 ఏండ్లవరకును బ్రాచర్యము ననుసరించవలెనని చెప్పెను. న్నవనియును, చెప్పిరి. కొందరు అక్షల క్రొత్తకోడండ్రె న్నెలు పొంపించుచున్నారో కూడ ఈమె తన సాక్ష్యమునదలిచెను. రజస్వలార్యుర్యము వివాహములు చేయుటకు నిర్బంధమున తొలగించిన చో వరకట్టు ములు కూడ చాలావరకు తగ్గిపోవును. వివాహ విషయములలో కాననమునకిదిమంచి ప్రసరించినవారికి తెలు కిక్కిరించ కూడదనియు, వారికి జర్మాకాలు నుక్రమ విధించవలెననియు తనయభిప్రాయమని నుబ్బులక్ష్మిగారు చెప్పిరి.

సి. వెంకట నుబ్బరామయ్యగారు

సి. వెంకట నుబ్బరామయ్యగారు సాక్ష్యమిచ్చుచు వివాహములు కూడ జననమరణముల తద్రతనుసరించి రిజిస్టరుచేయబడవలెననియు, ప్రబాధిప్రాయము ననుసరించి వివాహయోనిర్ణయమును గావించవలెననియు, కాననము సరిక్రమించినవారికి కిక్కిగాక జర్మాకా విధింపవలెననియు, గర్భాధానయోగ్యు 15 ఏండ్లకు నిర్ణయించ వలెననియు ప్రబాధిప్రాయమున కనుకూలముగ వివాహయోగ్యు 12 ఏండ్లకు నిర్ణయించ వలెననియు చెప్పిరి.

మిస్. ఎల్. కృష్ణాబాయిగారు

మద్రాసు యజ్ఞజనపతి బాయింటు కార్యదర్శియగు కృష్ణాబాయిగారు సాక్ష్యమువగుచు గర్భాధాన వయోనిర్ణయము కంటే వివాహ వయో నిర్ణయము 16 ఏండ్లకు క్రియించుట మంచిదనియు, అట్టి కాననమును ప్రాప్యగ్రాసంఘమున నూటికి ఏబదిమందిగల పూర్వచారకరాయలు తెదిరించెదరనియు, బాలికలకందరకును బాల్యవివాహములను నిర్మూలించుట యిష్టమేయనియు, వారివిద్యాభివృద్ధికి బాల్యవివాహముల భంగము కలుగజేయుయోచున్న వనియును చెప్పిరి.

వివాహయోగ్యు 16 ఏండ్లకు గర్భాధానయోగ్యు 18 ఏండ్లకు నిర్ణయించుట తనయభిప్రాయ మని చెప్పిరి.

పి. రామనాథన్ గారు

పిల్లలనువోజనపభాధ్యక్షులును మద్రాసుభూస్వామిల సంఘ కార్యదర్శియగు పి. రామనాథన్ గారు యాక్రిందిగ, ముగ సాక్ష్యమువారి. బాల్యవివాహములన బ్రాప్యగ్రాసంఘమునందు మేధాక్షి యే మాత్రమును తగ్గలేదనియు, బ్రాప్యములలోను తదితర అగ్రజాతులలోను సంస్కర్తల గర్భాధానయోగ్యు 15 ఏండ్లకు నిర్ణయించుటకు ఇష్టమును బావుచున్నారనియు, చిన్నతనమునందే శాంతమును బడయుటచే జేకూన మరణసంఖ్య అధికముగనున్నదనియు, అందుచేత సీవిషయమున తప్పక కానన మనసరమనియు, చెప్పిరి.

WANTED.

For Sri Mahant Devastanam Hindu High School, Tirupati. An experienced Telugu Pandit who has passed Vidwan Examination. The place is permanent Apply to.— 5362 THE HEAD MASTER.

మద్రాసు కార్పొరేషను

లాల్లాజీని ప్రశంసించుట

పసిడెంటు వి. జె. పటేలుగారికి స్వాగతము
మద్రాసు కార్పొరేషను కన్వీనరుగారి సాధారణ
సభకు నిన్న సాయంత్రం రివ్యూ భవనమువద్ద
ముఖ వి. రామస్వామిమూలయ్యగారి అధ్యక్షతన
గను.

కన్వీనరు కార్యక్రమము ప్రారంభమగుటకు పూర్వము
యంత వి. చక్రరేణు కెట్టిగారు క్రింది తీర్మాన మువహించిరి
లాల్లాజీని మరణమునకు దేశమునకు గలిగిన
హానియును దీనివల్ల మిగుల విచారపడుచున్నారు. లాల్లా
జీని మరణమునకు తమ సామర్థ్యాన్ని యెరుపుటకు అధ్యక్షుని
భారమునుగడుచున్నారు.

చక్రరేణు కెట్టిగారు తీర్మానము నువహించుచు
లాల్లాజీని కన్వీనరుగారి సభకు నిన్న సాయంత్రం
రివ్యూ భవనమునకు గలిగిన హానియును దీనివల్ల మిగుల
విచారపడుచున్నారు. లాల్లాజీని మరణమునకు తమ సామర్థ్యాన్ని
యెరుపుటకు అధ్యక్షుని భారమునుగడుచున్నారు.

సామెంతటాచలంకెట్టిగారు, అధ్యక్షుని తీర్మా
నమును అనుసరించుటకు సభ్యులందరూ మోసముతో నిలవ
బడియుండగా, తీర్మానమును గ్రహించుగా నామోదించుట.

ప్రొండింగు కమిటీలకు సభ్యులనియామకము
జి. బి. జి. నారాయణసామి కెట్టి, కె. శ్రీరామలక్ష్మణ
య్యగారు, ఆరిక కమిటీకి, ముఖ్యమంత్రి, జి. కల్వకుం
టి కెట్టిగారు, పర్యవేక్షకుని, పి. ఎస్. రామగారి ఆ
ధ్యక్షతన, బి. సత్యనారాయణ, కె. వెంకటసామి
య్యగారు, విద్యార్థి కమిటీకి, సామెంతటాచలంకెట్టిగారు
విద్యార్థి కమిటీకి, ఎన్.కొ.బి.డి.

ప్రశ్నోత్తరములు

డా|| మల్లయ్యగారి ప్రశ్న:— నగరమున నానావిధ
వాత్యములకు లోలగించుటకు నగర పారిశుధ్యము సభ్యుని గా
నిండుటలో కార్పొరేషనునా సేవకులైనందుల చేయుచు
న్నాది? నగరములో మరణసంఖ్య నానాటికి పెరుగుచున్న
దని నేను చెప్పి నవసరములేదు.

అధ్యక్షుని జవాబు:— మరణ సంఖ్య పెరుగుట కనేక
కారణములున్నవి. కలరావలన గలగుచున్న మరణముల సం
ఖ్య తగ్గుచున్నది. సాధారణమరణములు అనేక విధములగు జ్వ
రమువలననే గలగుచున్నవి. ఈ జ్వరములకు కారణము లిం
కను నిరారణ గానింపబడలేదు.

హాయిలీగారి ప్రశ్న:— 70.4 సంఖ్య సాధారణ మ
రణములకు నూనించుచున్నదా?

అధ్యక్షుని:— అవును.

డా|| మల్లయ్యగారి:— అరిసారము, జ్వరము, యీ
రెండు విధములగు వ్యాధులును కార్పొరేషను వైద్యశాలచే
తరీఫీంతులతో రిజిస్టరులో అట్టే శోధించ బడుచున్నదా?

కలరా కేసు లింకను పూర్తిగా లోలగించబడలేదు.

ఈ కార్య విషయ ప్రశ్నోత్తరములకు వివరించబడలేదు.
తమ సాధారణకార్యభారముతో నున్న స్వామిగారియనుకూల
త్వము వలన యీ కార్యము ముగియించబడినది. నగరములో నీ
వ్యాధి రాకుండుటకు కార్పొరేషను నా సేవ యేర్పాటులను
గానించెదరు?

అధ్యక్షుని:— రాబోవు సభలో నొక స్టేటుమెంటు
గానించెదరు.

డా|| మల్లయ్యగారి:— స్టేటుమెంటున కేమిగాని, కమి
షనురు తగుపర్యవేక్షణతోనైనయిన, నగర పారిశుధ్యమున
కొక నెత్తుననుండి పనిచేయుట నియమించబడి, కలరా
యికముండుచున్న ప్రశంసించుచున్నందుల యేర్పాటుగానింప
బడనలెననియు నేను గోరుచున్నాను.

అధ్యక్షుని:— ఈ విషయముగూర్చి కమిషనురు వెంట
నే తగుప్రకృతి తీసికొనును.

జుడియ అవామ్యుడు సయ్యదుగారు — మహమ్మదీయ
కృష్ణానామలందు పదిహేయ గోడలమరామత్తునకు కార్పొ
రేషను యింపబడినదే సేవకులైనందుల గానింపబడినవి?

అధ్యక్షుని:— కృష్ణానామలందు పునర్నిర్మించుటకు
అంతమొందగనే పనిప్రారంభమైనది. పర్వములకు అంతమొందగనే పనిప్రారంభమైనది.

నీవును ఆ ప్రకారమే చేయుదువా?

ప్రభుసంబంధములగు 5 శిశుపోషకాలయములలో బిడ్డలను
'గ్లాక్సో'తోనే పోషించుచున్నారు.

ధనమిచ్చి సంపాదించుటగినవాటిలో అతిశ్రేష్ఠమైన ఆహార
మునే శ్రీమంతులు తమ బిడ్డలకు వాడుచున్నారు.

నీకును నీబిడ్డ రాజంతటివాడే కాన వానికిని 'గ్లాక్సో'
నే ఉపయోగించుము. ఏది శ్రేష్ఠమైనదో నీబిడ్డ కదే
మంచిది. రాజసంబంధము లగు శిశుపోషకాలయములలో,
వలెనే నీవును నడచుకొనుము.

1

Glaxo

ఆల్ఫ్రెడ్ యంగు అండు కో, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాకార్పొరేషను చేయబడినది.)

తపాలబెట్ట నెం. 40 మదరాసు.

FOR

BEST DIAMONDS

Specially Imported for Andhra People

GO TO

V. M. S. SHAIK MOHAMED & Co.,

Diamond Merchants & Jewellers

RAJAHMUNDRY.

5082

జి. వి. నటేశుగారు

మాకు నెలవరకు జరిగిన సభలకు హాజరుకానందున
తమ సభ్యత్వములో యియుండెను. మరల వారికిప్పుడు కన్వీన
రుగా సభ్యులచే నేకగ్రహముగా నెన్నుకొనబడిరి.

వి. జె. పటేలుగారికి స్వాగతము

భారత కావనసభాధ్యక్షుడు వి. జె. పటేలుగారికి
స్వాగతమును సమర్పించబడనలెననియు, శ్రీమంత శ్రీరామలక్ష్మణ
య్యగారుచే నొకగ్రహముగా నెన్నుకొనబడుటకు వలెనుచున్నది. పూర్వపు సభలో
ప్రశంసించబడిన తీర్మాన విషయము సామెంతటాచలంకెట్టిగారిచే నువహించబడి సభ్యులచే నేకగ్రహముగా
నామోదించబడెను.

పిమ్మట సామెంతటాచలంకెట్టిగారు యాక్రింది తీ
ర్మాన మువహించిరి — స్వాగతమును తమరుచేయుటకు
శ్రీమంతులు అధ్యక్షుడు, చక్రరేణు కెట్టి, హాయిలీస్, తణికా
చలంకెట్టి, నటేశుమొలయ్యగారు, బి. సత్యనారాయణ, జి.
ఎస్. రామస్వామియ్యగారును తమను గల కమిటీయొక
టి నియమించబడనలెను ఈ కార్యమునకు 100 రూపాయలకుం
దే నెత్తున గానుండ 4000 చేయు సభ్యులకు కమిషనురు
కొనబడనలెను. తీర్మానమును గ్రహించుగా నామోదించబడెను.

జనరల అన్వేషి వంటెన

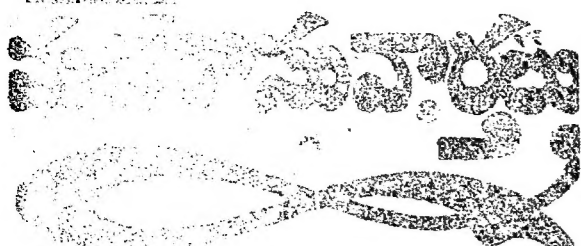
వెడల్పు గానింపబడుటకు ప్రాప్త్యకంపెనీయను ఎ
ఎస్. ఎం. రైల్వేకంపెనీయను ఖర్చులను భరించు నివయ:
గూర్చి తీవ్రమును చర్చజరిగెను.

జి. బి. జి. తణికాచలంకెట్టిగారు యాక్రింది తీర్మా
నమువహించిరి:— "కార్పొరేషను సమయము ఖర్చులను భరి
గలగుటకై నిశ్చయించబడుటకు ముందుగా, ప్రభుత్వమున
ముగియ బుచ్చుకొనబడుట సిద్ధముగానన్న నివయమును
వలసినదిగా, ప్రభుత్వమునకు రుక్మావసాని మున్నగు, కా
పదరు కంపెనీలు ఖర్చులను భరించవలసినదిగా ప్రభుత్వ
కోరబడనలెనని, కార్పొరేషనునకు ప్రభుత్వమునకు
విందుచున్నాడు."

తీర్మానము అధికసంఖ్యకులచే నామోదించబ

హెల్తులకీసరు ఉద్యోగము

నకు దరఖాస్తులను పరిశీలించుటకు యాక్రింది సభ్యు
కమిటీయొకటి నియమించబడనలెనని తీర్మానింపబడెను.
తుడు, హెల్తులకీ సభ్యులు, డా|| నటేశుమొలయ్యగారు
సామెంతటాచలంకెట్టి, జి. ఎం. రిడ్, డా|| నారా
య్య, చక్రరేణు కెట్టి, డా|| అశ్వనాథులు, శ్రీమతి
ఏంజాలో గార్లు, ఇంకటితో సభ ముగిసెను.

మృత్యువును ఎదుర్కొనవలసింది:— వారు నిన్ను సా
దరించిన సమయము లాచారములను గాని మరణమునకై
తయారయితిమి అనియు కోరికలను గానించుచిరి.

మొట్టమొదట కూర్చున్న రైల్వే సెక్షను:—
నవ్యాధిక్యముచే చెడిపోయినందున యీ జనమునందలి 4
వినములు రైల్వే నవన వని డిస్ట్రిక్టు ట్రాఫిక్ నూపరించెందు
గారు సోదనమునందు తిండి నిచ్చుచున్నారు. (అ.ప్రె.)

చెంగల్పట్టు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము:—
నవ ఆధ్యక్షులుగ సీ. ఎస్. మధురంగ మొదలియారు ఎం.ఎల్.
సి. గాజు, ఉపాధ్యక్షులుగ ఎం. వారాయణస్వామిరెడ్డిగారు
ను కార్యదర్శిగ ఐ. సి. సుబ్బారావు మొదలియారుగాజు యీ
నెల 17 తేదీన జరిగిన సమావేశమున వారితో సమ్మతిపడిరి.

మృత్యువును ఎదుర్కొనవలసింది:—ఈ నెల 17
తేదీన అంతిమమున మృత్యువునందు చేయికి 70 చొ॥
మరణించిరి. అందులో 61 మరళులు, 9 గురు మహిమ 2 తం
త్రవ్యు, 4 గురు ఎంతెక్ జ్వరము 41 మరళియూ, 46 గురు
తదితర జ్వరములవలన మరణించిరి. గత సంవత్సరమున దీనికి
సరిమారు మరళులు 41 మంది మాత్రమే చనిపోయిరి.

మృత్యువును ఎదుర్కొనవలసింది:—మృత్యువునం
దు నిరూపించుటకు వాటియొక్క తై సెక్సు గ్రాం
ములను గానినా కనిపించుటకు అప్పులను తగిలించవలెనని
ప్రభుత్వమునా తీర్మానము గానించుచిరి. ఇట్టి యీ తీర్మానము
సంబంధించి 15 చొ॥ 10 చొ॥ 10 చొ॥ విధించబడును. అని
ప్రభుత్వమునా తీర్మానము గానించుచున్నది.

జ. ఇ. బాలీయారోగ్య సంఘము:—1928 జన
వరి మాసమున 12 తేదీ నుండి 18 తేదీవరకు మృత్యువునందు
బాలీయారోగ్యము వలన జనమునందలి జరుకుటకు తగిన
కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు యీ నెల 22 తేదీ
నాటికి అంతిమ 6 గంటలకు సమావేశమునా కార్యనిర్వాహకవర్గ
మున తీర్మానములన్నింటిలో జరుగబడును.

బాపట్ల సబ్బారెడ్డి జడ్జికోర్టులో

గృహస్థాన్ని పెట్టినను నెం 5/1928 చులో
యి. నెం 218 చు

గృహస్థాన్ని పెట్టినను:—నావికాల్. మాధవయ్య.
ప్రతివాది:—గృహస్థులు తేవగిరిరావు, మరి
కొందరు.

మృత్యువును ఎదుర్కొనవలసింది 1920 ఫెబ్రు
రి 5 వ తేదీన గృహస్థాన్ని ఆస్తిలోని 41 వ నెక్కును
నివ్వవలసింది తీర్మానము 15-11-28 తేదీన బాలీయారెడ్డి
చే తీర్మానమునా తీర్మానమునా తీర్మానమునా తీర్మానమునా
తీర్మానమునా తీర్మానమునా తీర్మానమునా తీర్మానమునా

జడ్జి కోర్టు ఎస్. వెంకటసుబ్బారావు
నాటికి 19-11-28 తీర్మానము (వినియోగ సబ్బారెడ్డి జడ్జి.

పార్వతీపురం డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 18/26 E. P. 424/28
వాది:—శిరం అప్పలనాయుడు

ప్రతివాది:—నూరుమూల గవరయ్య వగైరాలు
విశాఖపట్నం జిల్లా బొబ్బిలి సబ్ డి॥ యిమ్మ
జిల్లా గ్రామంలో యున్నటువంటిని ప్రతివాదులచే
నెం 3-11-28 చులో మొట్టమొదట 1-0, మరళి 60 శె. ట్టు,
మింతి 10 శె. నెం 199-200 చు గల జిరాయితీపట్లం
నూరుమూల పై కోర్టువారివలన 1928 సం॥ రె॥ డిశం
బరు 10 తేదీన తేలిం తేలిం చేయించబడును. గనుక వల
యింతులను తేలిం తేలిం తేలిం తేలిం తేలిం తేలిం తేలిం
తేలిం తేలిం తేలిం తేలిం తేలిం తేలిం తేలిం తేలిం తేలిం తేలిం

నూరుమూల, జి. సూర్యనారాయణ,
19-11-28, నెం 5378 పీడరు.

ఆరోగ్యముగా పెరుగు
బాలుని కెప్పుడును
ఆకలి కలుగుచుం
డును.

ఆహారపదార్థములు కోకో
జములో వండుట తేలియుట
చేతనే యిందులకు కారణము.

ఆహారపదార్థములు
కోకో జములో వండిన
వాటియొక్క సహజ
రుచ్యముచేతకయుండును.
మీ ఆహార పదార్థము
లన్నిటిని కోకోజముతోనే
వండునట్లు దృఢనిశ్చయ
ముచేసుకొనినలాభకరము
గానుండును.

శ్రేష్ఠమైన వంటకమునకు

ధర సరసము! సమస్తమైన సరుకు!!

స్వదేశాభిమానులారా! స్వదేశీ పరిశ్రమమునకు 5152
ప్రోత్సాహమునగి, ఉత్సాహమును గలిగింపుడు!!
అన్నిరకముల పవరమెంట్లు హిందూదేశమునందే. హిందూ పరిశ్రమముచే
చేతిలో తాకబడక తయారుచేయబడినది. వివరములకు ఈ దినన విలాసమునకు
ప్రాయశః.
తండ్రి విలాసము
"పేరూరి"
ది ఈస్టరన్ కన్ ఫెక్షనరిమార్ట్,
16, ఆదియప్పనాయకపేట, జి. టి. మద్రాసు.

ద. ఇ. సంఘసంస్కర్తల సభ

మృత్యువును ఎదుర్కొనవలసింది
దక్షిణ ఇండియా సంఘసంస్కర్తల మొట్టమొదటిసభ
యీనెల 25, 27 తేదీలను ఇ. వి. రామస్వామి నాయకర్ గారి
యధ్యక్షతక్రింద విశ్వోరియాపల్లిపాలెంలో జరుగును. గౌ॥ ఎం.
మ. తియ్యమొదలియారు ఆరోగ్యశాఖామంత్రిగాను ప్రెసభను
తెరచెదరు. రా॥ బి॥ ఎం. కె. రెడ్డిగారు ఆహారపదార్థము
లు. ఈసభకు టిక్కెట్లు కొనుక్కొనవలయును. ప్రతినిధులకు
8 ఆణాలకు ఆహారపదార్థములకు రూ॥ 1 కి టిక్కెట్లు ఒకక
బడును. టిక్కెట్లు ద. ఇ. సంఘసేవాసమితి నెం 20 చు మిల్ల బిల్లు
కోర్టు కిట్టాచుందును, నెం 14 చు మాంటుకోర్టు, త్యాగరాయ
మెమోరియల్ కిల్లింగునందును దొరకును.
శ్రీ॥ శ్రీ॥ పి. రంగయ్యనాయకుగారు:—వీరిచిత్రపట
మును మృత్యువును మహాజననభూమినిదిరమున ఎస్. శ్రీనివాస
ఆయ్యంగారు యీనెల 28 తేదీన సాయంత్రము 6 గంటలకు
తెరచెదరు.

యలమంచిలి డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. P. 20 of 1928.
పిటిషనరు:—నుదురుపాటి రమణమ్మగారు
కం. పిటిషనరు-నుదురుపాటి శ్రీరాములుగారు
వగైరాలు
పిటిషనరు భర్తశేటు N. T. రామయ్యగారు B. N.Ry:
వా రి న ల్ల రావలసిన ప్రావిడెంట్లుఫండు పగయిరా మొ
త్తము రు 1168-2-11 వసూలు చేసుకొనుటకు పిటిషనరు మ॥
యలమంచిలి డి॥ ము॥ కోర్టులో Succession certificate
నిమిత్తము పిటిషనుదాఖలు చేసుకోవడమైనది. సదరు పిటిషను
17-12-28 తేదీనాటికి వాయిదా పడినది. ఆక్షేపణలకు వారు
సదరు తేదీన సదరుకోర్టులో తెలియపర్చుకోవలెను.
యలమంచిలి, జి. వి. రాఘవరావు,
18-11-28 వాదిరవున వకీలు.

తూర్పుగోదావరి వరదలు

కాకినాడ కేంద్ర సహాయ సంఘము

తూర్పుగోదావరి వరదల సహాయ సంఘ ప్రచారణ పత్రమును ఎమ్. అన్నపూర్ణయ్యగారు యిటుల ప్రచురించుచున్నారు:-

కాకినాడయందును పెద్దాపురపు తాలూకాయందును పితాపురము తుని పరిసర ప్రదేశములందును వరదల భీభత్సము వలనను కలిగిన నష్టము ప్రజల కందరకును దెలియను. అన్ని పక్షములందు పలుకుబడిగలవారు "తూర్పుగోదావరి సుఖ్య సహాయ సంఘ" మొకదానిని నిర్మించి పట్టదలలో నష్ట బా యిన ప్రజాపదిలికి సహాయముజేయ మొదలడిచారు.

సప్తముయొక్క పరిమితి

గృహములయొక్కయు తదితర వస్తువులదాయముల యొక్కయు విశాళములనయైన నష్టము సుమారు ఆలక్షల రూప్యములని యంచనాజేయబడినది. తుని దివిజన్లోనే నష్టము మూడులక్షలవర కై నది. కాకినాడయందు విశాల భూ ప్రదేశముల జలప్రవాహముచే యావరింపబడినవి. తునియందు ధన నష్ట సుపారముగ నైనది. జన, శకు, గృహ, సన్య వివాళమును గరించి తదితర వస్తు నిర్మాణమును గురించి యొక సమీచిన కటుంబములకు నావలసిన వస్త్రముల పరిమితిని గురించియు వివరముల దెలిసికొనబడు తినినవా రెన్నికలవారగు. విచారణలన గృహముల, కాకినాడ తాలూకా యందు రెండుజేలను, తుని దివిజనందు వెయ్యి, పితాపురముదివిజన నందు ఆరవందలను, పెద్దాపురము తాలూకాయందు తొమ్మిది వందలను, శేలగూడెనపని దెలియచున్నది. కాకినాడ పట్టణమునకు ప్రత్యేకముగ మరయొక సంఘము నిర్మించబడినందున, తప్పిదజేయదు జరిగిన విశాళతరీమాణమును ఆమెటివారు ప్రత్యేకముగ త్వరలో ప్రచురింపవచ్చును. ఈ పై నుదహరింప బడిన నష్టపరిమితి, కాకినాడ వరదలవలనను, తదితర ప్రదేశములకు జేరియున్నది. కాకినాడ తాలూకాయందు, ప్రస్తుతము నేద్యము జేయబడుచున్న యిరువదిశేల యకరముల మాగాని, మెట్టయొక, నిరుపయోగముగ నిర్మాణము జేయబడినందున, రైతులు ప్రస్తుతము శస్త్ర లివ్వబడుట. కొలవబడనందునను, గుర్రరాళ్ళు నిర్మించబడనందునను, జమిందారిత్రాస తుని, పితాపురములందు సమీచిన యకరముల పరిమితి యంచనా జేయబడబడు. తుని పితాపురములందున్న మిరపతోటలు నిరవశేషముగ విశాళము జేయబడినవి.

చేయబడిన సహాయము

మన పురుషులు, దినమును, ఈ సమయమున యత్యవసరము. చందాలు క్రమముగా వసూలు జేయబడుచున్నవి. సహాయముగూడ త్వరత్వరగా యొసగబడుచున్నది కలరాకు, క్వరములకు, స్థానమైన తునియందు యన్యధావారికి వైద్యసహాయము చేయుటకు, సీతాగరముందున్న గౌరీమా పత్యోగశాల శ్రమమునందీ. వందలెందగురు యువకులు పంపబడిరి. ఈ తాప హఠాంతములకు విద్యార్థులు కొందర, ఆనందసికేతము, చాగల్లు నందీవచ్చిన టి న ర సిం వా శ ర్మ గారి నాయకత్వముక్రింద కాకినాడ తాలూకాయందు సహాయము నొసంగుచున్నారు. పెద్దాపురమునందుగూడ విచ్చిగిట్టులు పరోకారార్థము, పాటుపడుచున్నారు. పితాపురము దివిజననందుగూడ యట్టిపదుపాదములే జేయబడుచున్నవి. యాయైచ్చిగిట్టులు, నష్టపరిమితిని దెలియజేయుటకును, విశాళమునుగురించి సర్వసాధన, డేటాల్ల మొనరించుటకును, సహాయము యెటువంటిది యెంతగావలయునో దెలియజేయుటకును, నియమింపబడిరి. వైద్యసహాయముజేయుట, నివ్రుముల నిప్పించుట, మరల నేద్యము ప్రారంభింపబడుటకు విత్తముల నిచ్చుట, గృహముల మరల నిర్మించుటకు నావలసిన వస్తువులు, మొదలైన వాటిని ప్రజలకిచ్చి పలసినదిగా యీ సంఘమువారు తీర్మానించిరి. తునియందున్న జ్వరపీడితులకు నిచ్చుటకై యీ కమిటీవారు గౌరీమాశ్రమపు త్రైచ్చిగిట్టులకు మందుల నప్పగించిరి. వాస్తాగిరులకుచిత్తముగ వసనముల నిచ్చుటకై యీ కమిటీవారు కొంతధనమొత్తమును ప్రత్యేకముగ నిర్దేశించిరి. మిల్లు, ఖద్దరు యవ్వలనులుల కమిటీవారు తీర్మానించిరి. ఫలదాయకములగు విత్తములగుని వాటిని వీరల కనుర క నిచ్చుటకును, తదితరులకు లాభిముదీసికొనక, యమ్ములకును, పిరు ప్రయత్నముల చేయవలెననిరి. ఎం. రాజయ్య నాయకుగారు విత్తముల కొనబడు నియమింపబడిరి. శాశనము చేయబడిన తుని పితాపురపు మిరపతోటలందు మిరపపత్తి లివ్వబడు దొరకవుగాన ఈపాటములలో బాగగపండగల సెనగలయొక్కయు నుత్పలయొక్కయు వైద్యుల వేయించవలెననిరి. కోఆపరేటివు సొసైటీలద్వారా యీ విత్తముల పంపవలెననిరి.

పసిపిల్లలు ప్రాతఃకాల భోజనము చేయవలెను!

ఆహారమును గుఱించి వైద్యశాస్త్రజ్ఞులు క్వార్క్ ఓట్లు ఆదర్శనీయుమైన ఆహారముని తెలుపుచున్నారు.

పసిపిల్లలు పుట్టికరమైన ప్రాతఃకాల భోజనము లేక బడికిపోవ అడుగుతున్నట్టి పిల్లలు మానసిక, శారీరక సంబంధమైనట్టి కష్టములను వాటిపై మోపుచున్నట్లు ఆధికారులు ప్రకటించుచున్నారు.

కఠినమైన పాఠములన్నియు ప్రాతఃకాలమునందే జరుగుచున్నవి. బ్రాహ్మణ్యుడే ముఖ్యగానుండునట్లును సత్తువకూడ నున్నతముగా నుండవలెను. సరియైన ప్రాతఃకాల భోజనము వదులుటకును, శర్యుకొనబడుట ఆవసరమైన మానసిక, శారీరక సంబంధమైన పత్తున నొసగుచున్నది. అవసరమైన ప్రాతఃకాల భోజనము కలుదుగా బిడ్డల మాంద్యమునకు అలాగోగ్యమునకు కారణముచున్నది. ఈరీతిగా ప్రాతఃకాల భోజనము పసివాండ్రకు పెద్దవారికి దినమనందు ప్రధానమైన ఆహారమగుచున్నది.

మీలనగా క్వార్క్ ఓట్లు స్వాభావికమైన ధాన్యసంబంధమైన ఆహారము; పుష్టిని కలిగించునట్టి, ఎముకలను, కండరములను నిర్మించునట్టి నుత్తువు లింగు అమెరికముగా గలదు. ఆగోగ్యమును కాపాడునట్టి శోహవంబుధమైన వస్తువులు, జీవాభారమైన వస్తువులు (విలుమిములు) ఇందులో గలవు. ప్రపంచమందంతటను ప్రాతఃకాల భోజనమునకు ఇతివ్రతేస్తమైన ఆహారమైనదని ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇతర ఏ ఆహారమును దీనికంటె ఆగోగ్యకరమైనదిగా లేదు.

పసివాండ్రు క్వార్క్ ఓట్లను ఇష్టపడుచున్నారు. ఇది వారిఆకలిని తీర్చుచున్నది. దీనిని తినమని వారిని మంచిమాటలచే ఒప్పించ వలసరములేదు.

క్వార్క్ ఓట్లను తమదయెట్లు సులభము, మిక్కిలి రుచికరమైనది, పుష్టికరమైనది. కటుంబమునంటికిని ప్రాతఃకాల భోజనపర్యవ ఎప్పటికిని పరిష్కరింపినది.

Quaker Oats.

హిందూదేశమునందును, బర్మాయందును గౌరవమునకు సుప్రసిద్ధమైనట్టియు, ప్రతియొక్కరికిని విక్రయించబడిన వస్తువులకు పూచీనిచ్చుచు, సంపూర్ణతృప్తిని గలిగించుచున్నట్టియు, 35 సంవత్సరములకు వైగా అవిచ్చిన్నగా వ్యాపారముగా సాగించుచున్నట్టి ఈ దిగువ తెలుపబడిన కంపెనీ యందే సీమ కమలములను కొని, కాలమును, శ్రమను వైకమును, కూడుదల చేసుకొనుడు.

సురాజ్ మల్ లుభాయి అందుకో,

స్థాపితము 1898

313 ఎస్ట్రేడ్, మద్రాసు.

ఆఫీసులు:—బొంబాయి, కలకత్తా, తిరుచినాపల్లి, రంగూన్.

ఆంధ్రపత్రిక ప్రచురించుచున్నది.

సర్వములు చేయబడిన గృహములు చాలవరకు పంచముల వియన తదితర భీషకులవారివియు నైయున్నవి భవిష్యత్కాలములందు, మరల నిట్టి గృహవిశాళము గలగతుండ, యున్నత ప్రదేశములను యమ్ములయొ ననియు, శేక, ఆపలమును దీనుకొని వీటిని యన్యవలయునని జమిందారులును కైత్తుగుగాకును ప్రార్థించబడిరి. ఇటుల, పిరు మార్కెసినివో జమిందారులకును గవర్నమెంటువారికిని గృహ విశాళమైనవో ఫలసంతములగు పట్టపుభూములుగాను, మిగుల లాభముగలుగును. గృహనిర్మాణ తరీకరములను, తాళపత్రములను, నృక్షములను, వారి యడవులలోనుండి దీసికొనబడునటుల ఫర్మాలా నొసగవలసినదిగా, జమిందారులు కోరబడిరి. రెల్లును, తదితరములగు పరికరముల నిజమయించబడునటుల ఫరెన్సు ఆఫీసర్లకు ఆరు యన్యవలసినదిగా, కత్తెకుగాన కోరబడిరి.

చందాలు

జిల్లాలలో చందాల ప్రాగుచేయుచున్నాడు. లోకలబోర్డు వాక, కో-ఆపరేటివు బ్యాంకువార, కమిటీవారికి కొంతధనము విచ్చియున్నాడు. కాకినాడ, పెద్దాపురపు పురపాలక సంఘమువారు, రు 500, రు 100, క్రమముగావిచ్చిరి. రాజమహేంద్రవరం రామచంద్రపురం లోకలబోర్డులవార, చేరి రు 500 యిచ్చివారు. కాకినాడ తాలూకాబోర్డువారు రు 100 యిచ్చివారు. ఇతర జిల్లాబోర్డు, తాలూకాబోర్డు, రాజమహేంద్రవరపు పురపాలకసంఘమువార, యూనియన్ బోర్డువార; చందాల విచ్చెవరని తలంచుచున్నారు.

కాకినాడ యొక్కయు, అమలాపురము యొక్కయు జిల్లా కో-ఆపరేటివు బ్యాంకువారు చేరి రు 280 యిచ్చిరి. మద్రాసు సెంట్రల్ అఫ్ఫర్ బ్యాంకివారు, కాకినాడ డిస్ట్రిక్టు బోర్డు వారికి, రు 1000 ను, ప్రజోపకారార్థ విచ్చియుండిరి వివరములకు సరిగించుచున్నాము.

బొంబాయి సెంట్రలు కో-ఆపరేటివు బ్యాంకివారి కార్యదర్శిగాను, సహాయకజేయ వాగ్దత్తమును యిచ్చివారు. తంజావూరు, గండి, ఇంజనీరింగు కాలేజి, కరాచీనుండి చందాలు పంపబడినవి. విచారణ గురించి కావలసిన దంతయు యొనరకగా, కత్తెకుగాన, కమిటీవారికి, గవర్నమెంటుచే యన్యవలసిన మొత్తములో, కొంత ప్రజలసహాయముకొరకు నిష్పాదించబడుదురు. ప్రభుత్వమువారు, జమిందారు, ప్రజలు, ప్రజా సహాయక సంఘములు, తదితరమైన సంఘములు, సహాయార్థులకు, మేల్కొనరించుటలో, యీ కమిటీవారికి చేయూతి నొసంగుదురు గాక!

ఆంధ్రమహాసభ

మరికొన్ని తీర్మానములు.

స్థాయిసంఘ నియోజనము

(ప్రత్యేక విశేషం)

సంద్యాల సనం 18—ఆంధ్ర మహాసభ, కొన్ని ముఖ్యంశముల పరిష్కరింపవలసి యుండుటచే, ఈ రాత్రి, రాష్ట్రీయ సభా సమావేశానంతరము, రైల్వేకొండ హాలులో తిరిగి సమావేశమై ఈ క్రింది తీర్మానముల గావించెను.

స్థాయిసంఘము

(1) ఈ క్రిందిసభ్యులు రాబోవు వత్సరమునరాంధ్ర మహాసభకు స్థాయిసంఘసభ్యులుగ నెన్నకొనబడిరి.

(1) ఓ. లక్ష్మణస్వామిగారు (2) బులుకు సాంబయ్యగారు (3) కె. కొటిగిడ్డిగారు (4) కె. వేంకటరమణాచార్యులుగారు (5) గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారు (6) కా. శాగేశ్వరరావుగారు (7) కొండా వేంకటప్పయ్యగారు (8) మహారి అన్నపూర్ణయ్యగారు (9) వి. ఎల్. కాప్రీగారు, (10) వి. లక్ష్మణరాజు నాయకుగారు.

రాష్ట్రీయరాంధ్రులు

పరస్పర సహృద్యము నెలకొల్పటకును లోకకల్యాణ నిధికొరకును పరిస్పరసమావేశసభావల చర్యలనవసరమియు అందులన తీర్మానరూపకముగ ప్రజాసామాన్యమున కనేకోపయోగ విషయముల నుద్బోధన మొనరించుట కనుననియును నిర్దేశించి యతితృప్తికై-

ఆంధ్రేశ్వర రాష్ట్రీయసహాంధ్రమహాజనుల నెల్ల శేతల మహాసభల ఏమాతే మొనరింప నీ సభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

నైజాంలోని ఆంధ్రులు

రాజకీయ రాహిత్య సభలకు బేజ్ మాకుమత్తు మైగోర్లువారి తీర్మానము పాటింపక నైజాం ప్రభుత్వమువారు కావలెననుట మాకుమత్తు కోరబడినట్లును పరియైన సమయమునకు ఆంధ్రేశ్వరపావులు, నైజాం రాష్ట్రీయనందలి ఆంధ్రోద్యమ వ్యాప్తి ఆరీకట్టుచున్నదని ఈ సభవారు తీవ్రముగ అభిప్రాయపడుచుండుటచే, ఇకపై ఆట్టి సభలను గావించుటకు బేజ్ మాకుమత్తు ఆజ్ఞను రద్దుచేయుమని ఈ సభవారు ఘనతీవ్రమిందిన నైజాం ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

సరిహద్దుల రాష్ట్రము :

సంస్కరణములు

శాశ్వతము

సరిహద్దుల రాష్ట్రము, పంజాబునుండి వర్ష కుపబడెను. పంజాబునందే హిందువులు తక్కువగ నుండిరి. సరిహద్దురాష్ట్రమునందు వీరి సంఖ్య ఇంకను తగ్గిపోయెను. అయ్యది మహమ్మదీయరాష్ట్ర మయ్యెను. ఇట్టి రాష్ట్రమునకు, ఇతర భాగముల కిచ్చిన సంస్కరణముల నిచ్చుచో, పథానులు తమను బాధపెట్టెదరని హిందువులు తెలుపసాగిరి కాని ఇట్టివాదము, దేశపు భావ్యభివృద్ధికి భంగకర మని, గుర్తించిన హిందూనాయకులు గలరు. అను కూలమగు సంస్కరణములను ప్రసాదించినపుడే, హిందూమహమ్మదీయవైషమ్య మడుగంటు నని, వీరు చెలుపుచున్నారు. కీ॥శే॥ లాలా లజపతిరాయి గారు సరిహద్దురాష్ట్రమునకు సంస్కరణముల నొన గుట యవసర మనియు, ఇతరభాగములతోపాటు దీనికిని స్వపరిపాలనాప్రదానము మేలుచేయుననియు, తేటపరచిరి. నైహాకమిటీ రిపోర్టులో, ఈరాష్ట్ర మునకు స్వపరిపాలనము నొనగవలయు ననియు, హిందువులకు శాసనసభలో కొన్ని స్థానములను ప్రత్యేకింపవలయు ననియు గోరబడెను. విషావరులో విచారణ నలిపిన సైమను కమిషనువారి యెదుట, ఈ విషయమై భిన్నాభిప్రాయములు వెలువడెను. నైహాకమిటీ రిపోర్టు సూచించిన ఏర్పాటు గూర్చి సాక్షులు ప్రస్తావించిరి. సాక్ష్య మిచ్చినవారిలో నలువురు రకములవారు. అభివృద్ధిగోరు హిందు వులుకు మహమ్మదీయులును, అభివృద్ధి వలదని యెలుకు హిందువులును మహమ్మదీయులు ను గూడ గలరు. వీరికి దోడు సిక్కుల రాయ బార మొకటి సాక్ష్య మిచ్చెను.

మహమ్మదీయులు సరిహద్దు రాష్ట్రమునకు సంస్కరణములను గోరెదరని సామాన్యముగ నూ హింపబడుచున్నది. వీరిలో గూడ నొక చీలిక క్రొత్తగ బడులుదేరెను. వీరు తమ యభిప్రాయ మును విచారణకు బూర్వమే మార్చుకొనిరట. సైమనుకమిషనుకొరకు ఎట్టి వింతలయినను బయలు దేరుచుండుటచే, ఇట్టిస్థితి ఆశ్చర్యము గలిగింప జాలదు. ఖానులతరపున అబ్దుల్ గఫూరు ఖానుగారు సాక్ష్యమిచ్చుచు, శాసనసభలో మూడింట రెండు వంతులు ప్రభుత్వ నియమితసభ్యు లుండవలయు ననియు, మూడవ వంతుమాత్రము ప్రజానియుక్త సభ్యులుండవలయు ననియు గోరిరి. సభ్యులలో సభిక సంఖ్యాకులు ఖానులుండవలె నని వీరియభిమతము. ఎన్నికలలో తమకు విజయము గలుగదని, వీరికి భయము గలదు. భారత శాసనసభలో తమకు నాల్గు స్థానములును, స్నేటుకొన్నిలు సభలో మూడుసాన

ములును ఏర్పడవలయు నని వీరు గోరుచున్నారు. వీరు పంపిన విజ్ఞాపనపై కొలదిమంది ఖానులు మాత్రమే సంతకముపెట్టిరి. ఖానులు భూస్వా ములు. వీరికి ఇతర మహమ్మదీయుల అభ్యుదయము గట్టనటుల దోచును. హిందువులలో సంస్కరణాభి వృద్ధి యక్కరలేదను పక్షము తరపున రా. బ. థా కు రు ద త్తా గారు సాక్ష్య మిచ్చిరి. సంస్కరణములీరాష్ట్రమున కక్కరలేదనియు, ఎన్ని కలపగతి అనలే పనికిరాదనియు, ప్రస్తుతవిధానము మార్పుజెందుచో, ప్రభుత్వాధికారము క్షీణించు ననియు, అవసరమగుచో సలహాసంఘము నొక దాని నేర్పరుపవచ్చు ననియు, వీరు పలికిరి.

సంస్కరణాభివృద్ధి వలదనుటలో, హిందువు లలో కొందరును, మహమ్మదీయులలో కొందరును కేతుల గలుపుచున్నారు. తాకుారు దత్తాగారి సాక్ష్యము, సైమనుకమిషను సభ్యులలో కొందరును సంతసమునముంచెను. సివిలు సర్వీసుసభ్యుల సం ఖ్యను వృద్ధిజేయగోరెదరా యని, స్త్రాతకోనాప్రభు వుగా రడిగిరి. డిప్యూటీకమిషనరు, నగరపు మేజి స్ట్రేట్లు, సబ్ డివిజనలు ఆఫీసరుగార్లు సివిలియను లుగ నుండవలె నని, సాక్షి జవాబిచ్చెను. ఇంత టితో నూరుకొనక బ్రిటీషు ఉద్యోగులు చాలి సంతమంది లేరా, యని, స్త్రాతకోనాగారు ప్రశ్నిం చిరి. సివిలియనులనిన, భారతీయోద్యోగులుగూడ నుండవచ్చునుగద. అందు కనియే, బ్రిటీషు అధికారులగూర్చి వీరు ప్రశ్నించిరి. ఇంకను ఎక్కువ మంది బ్రిటీషు ఉద్యోగు లుండవలయు నని, సాక్షి పలికెను. శాసనసభ ఎట్టిదయినను అసర్థదాయకమే యయినను, మూడింట రెండువంతులవారి నామి నేటెడు సభ్యులు గల శాసనసభ కొంతమెరుగని, వీరు సూచించిరి. బ్రిటీషు ఉద్యోగుల సంఖ్యను ఏమాత్రము తగ్గించినను, తీరనినష్టము గలుగుననియు, లజపతిరాయి ప్రభృతులకు అక్కడి పరిస్థితులు తిన్నగ తెలియవనియు, సాక్షి చాటెను. హిందూమహమ్మదీయ విభేదములను గోరంతలు కొండంతల జేసి, ప్రజలకు స్వపరిపాలన మీయ గూడదనియు, బ్రిటీషు అధికారము నిసుమంతయు తగ్గింపగూడ దనియు, తెలుపుటకు సైమను కమిషను వారి కిట్టిసాక్ష్య మెంతయు అక్కరకు రా గలదు.

ఇతరభాగముల కిచ్చు సంస్కరణములను, సరి హద్దురాష్ట్రమునకు గూడ నీయవలయునని, హిందు వుల తరపున బేలీరామ్, కర్పూరుగార్లు సాక్ష్య మిచ్చిరి. ఇటులనే సంస్కరణాభివృద్ధి గోరు మహ మ్మదీయుల తరపున సదుద్దీన్ గారు సాక్ష్య మిచ్చిరి. సంపూర్ణ సంస్కరణము లిచ్చినను, ఎట్టి యిబ్బంది గలుగదని వీరి తలంపు. వీరు నైహూరిపోర్టును తమవాదమున కాధారముగ నైకొనిరి. వీరి వాద మును పడగొట్టుటకు, సైమను కమిషను సభ్యు లెంతయు తంటాలుపడిరి. కాని, వీరు చెప్పినజవాబు కడు సమంజసముగ నున్నది. ఆప్టనిస్థానమునకు, రాజ్యాంగసంస్కరణ మనిన నేమియో దెలియ కున్నను, అక్కడ పూర్ణ సంస్కరణములను ప్రవేశ పెట్టబోవు చున్నపుడు, తామేల అర్హులము గామని వీరడిగిరి. ఖాను లింతవరకును తమతోబాటు స్వపరిపాలనము గోరుచుండిరనియు, వారు తుదిరంగ

మున చీలిపోవుట దుర్ఘాప్యముగ నున్నదనియు, వీరు పలికిరి. సైమను కమిషను రాకకు పూర్వము, స్వలాభమే ప్రధానముగ బెట్టుకొనినపక్షము లెన్ని యో బయలుదేరినవి. దేశక్షేమముతోగాని, భార తీయుల అభివృద్ధితోగాని వీనికి బనిలేదు. స్వీయ లాభమును దేశసప్తమును నివి గోరుచున్నవి. ఇట్టి సందర్భములే సరిహద్దు రాష్ట్రములందును ప్రబలియున్నవి. వీరలసాక్ష్యము బట్టి నిర్ణయించు చో, హిందూదేశ మిక ముందెన్నటికిని స్వపరిపాల నము బడయ వీలుండదు. సరిహద్దు రాష్ట్రమున స్వల్పసంస్కరణముల నయినను ప్రవేశపెట్టగూడ దని, అధికారులును భావించుచున్నారు సైమను కమిషనువారును ఇట్టి యభిప్రాయమునే దెలిపెద రని, వారి వైఖరి తెలుపకనే తెలుపుచున్నది.

డాక్టరు అన్నారీగారి ఎచ్చరిక

డాక్టరు అన్నారీగారు, హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యమును, జాత్యైక్యమును మనఃపూర్వకముగ గోరుచున్న మహమ్మదీయ నాయకులలో అగ్ర గణ్యు లనుటకు సందియములేదు. లక్నో సర్వపక్ష సమావేశవిజయమునకు వీరు మిగుల తోడ్పడిరి. నిన్నటిదినము వీరి కీయబడిన స్వాగతమునకు ప్రత్యు త్తర మిచ్చుచు, వీరు తమ సద్భావమును వెల్లడి జేసిరి. నైహూ నివేదికయొక్క ముఖ్యప్రయోజ నము, సాంఘికసమస్యపరిష్కారమునందే గలదు. హిందువు లీ పరిష్కారము నంగీకరించిరి. పెక్కు మహమ్మదీయ సంఘములు దీని నామోదించినవి. ప్రాజ్ఞ లీనివేదికకు చేయూత నొనగుచున్నారు. కాం గ్రెసుసంఘమువారిందలిసూత్రముల నామోదించిరి. ఇట్టిసందిగ్ధసమయమున ఎల్లరిచేదీనిసంగీకరింపజేయు ట ముఖ్యవశ్యక మని, అన్నారీగారు గోరుచున్నారు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాదర్శముపట్ల అన్నారీగారికి గాఢవిశ్వాసము గలదు. దానికొరకై కృషిసలుపు టకు, వారు సంసిద్ధులుగ నున్నారు. కాని, యీ విషయమై తీవ్రవివాదములను కట్టిపెట్టుడని, అన్నారీ గారు ఎచ్చరించుచున్నారు వీని నింకను కొనసాగిం చుచో, అసలుసమస్య వెనుకబట్టును. రెంటిలో నే యాదర్శముకొరికైనను, కష్టపడి పనిచేయవలయును గాని, ఊరక లభించున దేదియైతేదు. కార్యదీక్షపై దృష్టిని నిగుడించుచో, వివాదములకు తావుండదు. లక్నో సమావేశము, ఎల్లరును అంగీకరింపదగిన కనీ సలక్ష్యమును నిరూపించినది. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ముకొరకు కృషి సలుపువారికి పూర్ణావకాశ మిచ్చి నది. డిల్లీలో జరిగిన అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సభయు నిట్టి ఏర్పాటునే స్థిరపరచినది. ఇంకను ఈవిషయమై వాదప్రతివాదములను కొనసాగిం చుటవలన, నెట్టిలాభ ముండును? సైమను కమిష నును బహిష్కరింపవలసిన ధర్మము ఎల్లరపై నిలిచి యున్నది. లజపతిరాయిగారి మరణమునకు బిమ్మ ట, దీనిని జయప్రదముగ కొనసాగింపవలసిన యవ సర మొలేని గలదు. సైమను కమిషను ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చువారికి స్వలాభముదప్ప దేశలాభ ముతో నిమిత్తము లేదుగాన, వారికి ఏవిధమగు స్వపరిపాలనమును అక్కరలేదు. బహిష్కార వాదు లందరును చేతుల గలిపి, సత్వరస్వరాజ్య సిద్ధికై కృషిసలుపుట ముఖ్యవశ్యకము. అందుకు

వీలగు ఏర్పాటులను సర్వశక్తునమావేశము సూచించినది. పోరాటములను మానుడని డాక్టరు అన్నాగారు ఎచ్చరించుచున్నారు. భేదములను ముందు బెట్టుట కిది సమయము గాదని, వీరు గోరుచున్నారు. డాక్టరు అన్నాగారి సంబోధనము ఐకమత్యమునకు దారితీయగల యని కోరెదము.

మద్రాసు కార్పరేషను: లజపతిరాయగారు

లాలా లజపతిరాయగారి మరణముపట్ల సంతాపమును వెల్లడిచేసి, మద్రాసు కార్పరేషను తన ధర్మమును నెరవేర్చినది. దేశమునం దన్నిభాగములును, దుఃఖములో మునిగియున్నవి. మరణమును జాతీయవిపత్తుగా భావించుచున్నది. ఇరువది తొమ్మిదవ తేదిన అఖిల భారత సంతాపదినముగా భావించి, అన్నిభాగములవారును తమ విచారమును వెల్లడించువలయునని, కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులగు డాక్టరు అన్నాగారు గోరుచున్నారు. ఆదిన మన లజపతిరాయగారికి అన్ని సంఘములవారును తర్యణములను విడిచి, తమ కృతజ్ఞతను వెల్లడి చేయుట యవసరము. తన జీవితకాలమునందు, ధనబలముచేతనో, అధికారబలముచేతనో, సన్మానముల బడయువా రెందరో యుందురు. వీరికి దా సాను దాసులుగ ప్రవర్తించువా రెందరో యుందురు. కాని వీరిలో పలువురను మరణానంతరము స్మరించు వా యుండరు. వీరిపట్ల కృతజ్ఞత చూపువారుండరు లజపతిరాయగారి టిక్కికోటిలో చేరినవారుగారు. లజపతిరాయబోలు నాయకులు, తమజీవితకాలమున పెక్కుబాధలకు లోనగుదురు. వీరి స్వేచ్ఛ అకట్టబడును. వీరి ననుసరించుటకు, పలువురు వెనుదీయుదురు. వీరికి కారాగృహములు శరణ్యము లగును. కాని, వీరి మరణానంతరము, ప్రజలు వీరిని ఎల్ల కాలము స్మరించుచుందురు. వీరు చేసినపేలును కొనియాడుచుందురు. వీరి త్యాగములను కీర్తించుచుందురు. లోక మాన్య తిలకు, దేశబంధుదాసు గార్లు విగతజీవులయినను, ప్రజల హృదయములందు నిలిచియున్నారు. లజపతిరాయ గారును ఎల్లర హృదయములందు అధినిఁపించియుండుదురు. త్యాగమే సిరికీర్తి నొనగును. త్యాగమే సిరిమగు మేలు నలుపును. ఆముష్మికజీవితమునకు, త్యాగమే మూలాధారము. ఇతర సంపదలు అస్థిరములు. ఆసేతు హిమాచలవర్షంతమును, ఖండంతరములందును లజపతిరాయగారి మరణమునకై విశ్రుతులను, శత్రువులును గూడ విలపించుటకు, వారు సలిపిన త్యాగ జీవితమే మూలకారణ మనుటకు సందియములేదు.

శాసనసభల జీవితము

శాసనసభల జీవితమును పోషింపవలయునని, కొన్ని రాష్ట్రప్రభుత్వములవారు కోరినయి, మద్రాసు ప్రభుత్వ మింకను కోరియుండ లేదనియు, తెలియుచున్నది. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారుగూడ, ఇతర ప్రభుత్వముల ననుసరింపవచ్చును. ప్రస్తుత శాసనసభలజీవితమును పెంచి, ఎన్నికలను నూతన సంస్కరణములకు బిమ్మటగాని గావింపగూడదనుటవలన, దేశమునకు తీరనినష్టము గలుగును. ప్రస్తుత శాసనసభలు ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తపరచుటలేదు. సైమనుకమిషనును మొదట బహి

ష్కరింప నెంచిన శాసనసభలు, కొందరు సభ్యులు లొంగిపోవుటచే, సెలెక్టుకమిటీల నేర్పరచినవి. ఓటరులయభిప్రాయ మిది గాదని వెల్లడిచేయుటకు, వారికింతవర కవకాశము గలుగలేదు. శాసనసభలు సెలెక్టు కమిటీలను నియమించెను గాన, దేశాభిప్రాయము బహిష్కారమున కనుకూలముగ లేదని, వెల్లడిచేయుటకు, ప్రతిపక్షులకు వీలగుచున్నది. ఎన్నికలను జరుపుచో, ఓటరులు సహకారవాదులను అభిమానింపరనుట నిశ్చయము. సెలెక్టుకమిటీలలో జేరినవారి వైఖరిని ఓటరులు నిరసించెదరనుటకు సందియములేదు. ఓటరులకు చేకూరనున్న యవకాశమును రాష్ట్రప్రభుత్వములు తొలగించుట, ఏమాత్రము యుక్తముగానేరదు. కాని, ప్రస్తుతస్థితిలో వా రెట్టి చర్యల నవలంబించినను ఆశ్చర్యపడ సవసరముండదు. ఎంత దాచినను, ప్రజాభిప్రాయము సైమను కమిషను బహిష్కారమున కనుకూలముగ నున్నదని, తేటతెల్లమగు చున్నది. జేరిందిన ప్రముఖ లొక్కరును సాక్ష్య మియ్యకుండుటయే యందుకు నిదర్శనము. అట్టి సైమను కమిషను రిపోర్టును దేశ మంగీరింపదనుట నిశ్చయము. ఎన్నికలు జరుగకుండ జేసినను, సత్యము దాగజాలదు.

దక్షిణ కన్నడ నమావేశము

మంగళూరులో జరిగిన దక్షిణ కన్నడమండల నమావేశమువారు గావించిన తీర్మానములు మిగుల సభివృద్ధికరములుగ నున్నవి. సైమను కమిషనును నిరసించును, దీనికి తోడ్పడుటకు శాసనసభలో నేర్పడిన సెలెక్టుకమిటీని ప్రజ లామోదింపజాలరని, ఈ సభవారు తీర్మానించిరి. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు నెహ్రూరిపోర్టు గూర్చి డిల్లీ లో గావించిన తీర్మానమును వీరు ఆమోదించిరి. మద్రాసు ముత్రివర్గముపట్ల అవిశ్వాసమును సూచించి, మంత్రులు వెంటనే రాజీనామా సీయవలయునని కోరిరి. మద్యపాన నిషేధ తీర్మాన మామోదింపబడెను. శాసనసభ వారీయనుమతి లేనిది, రిసెటిల్మెంటు జరుగగూడదని తీర్మానింపబడెను. రాజ్ పు శాసనసభలో రిసెటిల్మెంటుకు సంబంధించినతీర్మానములు చర్చింపబడును. రిసెటిల్మెంటుకు శాసనసభవారి సమ్మతినయినను బడయవలయును. లేనియెడల, అనుకూలమగు చట్టము నిర్మిత మగువరకు, రిసెటిల్మెంటు ఏర్పాటులను నిలిపివేయవలయును. సంస్కరణముల జాయిటుకమిటీవారు కావించిన సూచనల నింతవర కమలులోనికి దేశ, ప్రజాభిప్రాయమును తిరస్కరించుటచే ప్రస్తుతపు చిక్కులు కలుగుచున్నవి. వివిధప్రాంతములవారును, రిసెటిల్మెంటు ఏర్పాటులను ఏవగించుట తటస్థించుచున్నది.

కలకత్తా యూరపియను సంఘము

కలకత్తా యూరపియను సంఘసమావేశ సాంవత్సరిక సభలో అభ్యర్థులగు ఛాటర్జిగారు ముచ్చటించుచు, ఇప్పుడు మానము వహించి, బ్రిటిషు సంబంధమును గాఢముగ వాంఛించుచున్న భారతీయులకే, స్వరాజ్యము లభించినపిమ్మట పరిపాలనాధికార మియవలయునని, కోరిరి. బ్రిటిషువారు అట్టివారికి తోడ్పడెదరట. అంతియగాని, స్వరాజ్యం

దోశనము నలుపుచున్నవారి చేతులలోనికి మాత్రము, పరిపాలనాధికారమును వీరు పోసేయరు. రాజకీయాభివృద్ధి త్వరితముగ జరుగగూడదనియు, ఆ విషయమై, బ్రిటిషువారు శ్రద్ధవహింపవలయుననియు వీరు గోరుచున్నారు. వీరిప్రసంగము గాంచిన, వీరికి సత్వరస్వాతంత్ర్యసిద్ధి పనికిరాదని విదితమగుచున్నది. స్వరాజ్యము చేకూరినపిమ్మట నయినను, రాజకీయాదోశనము నలుపువారి కధికార ముండగూడదని, వీరు బెదరించుచున్నారు. ఇట్టి బెదరింపులవలన, ప్రజలలో స్వరాజ్య సంపాదనాభిలాష పెచ్చుపెరుగును గాని, తగ్గిపోనేరదు.

సెలెక్టుకమిటీల భయము

శాసనసభల ఎన్నికలు జరుగుచో, ప్రజాభిప్రాయము తమకు వ్యతిరేకముగనుండుటచే, తమను ఓటరులు మరల ఎన్నికొనరను భయము, సెలెక్టుకమిటీల సభ్యుల సభికముగ బాంధించుచున్నట్లు గనుపించును. బెంగాలు రాష్ట్రపు సెలెక్టుకమిటీ వారు నిన్నటిదినము గూడి, నూతనసంస్కరణములకు బిమ్మటగాని క్రొత్తశాసనసభ నేర్పరచగూడదని ప్రభుత్వమువారిని గోరుచు తీర్మానించిరి. వీరి కోర్కెలను రాష్ట్రప్రభుత్వములు నశలపరచుటకు సంసిద్ధముగ నున్నట్లు తెలియుచున్నది. ప్రజాభిప్రాయము, సైమను కమిషనుకును, సెలెక్టుకమిటీలకును విరుద్ధముగ నున్న దనుటకు, ఇంతకన్నను వేరేమి నిదర్శనము గావలయును ?

స్వదేశసంస్థానప్రజలు

వీరితరపున బట్లరు కమిటీకి పంపిన విజ్ఞాపనలో, సంస్థానప్రజలు పడుచున్న కష్టములు వివరింపబడెను. నిరంకుశపరిపాలనస్థానమున, బాధ్యతాయుతప్రభుత్వ మేర్పడవలయుననియు, ప్రజాప్రతినిధిసంస్థలు నెలకొనవలయుననియు, విజ్ఞాపన గోరుచున్నది. కాని, బట్లరుకమిటీవారు, దీనిని స్థలపరమబోరని తెలిసినవిషయమే.

రాజమహేంద్రవరము

లాలా లజపతిరాయగారి ఆకస్మిక మరణమునకై చింతిల్లుచు తమ గాఢనిమగ్నమును వెల్లడుచుటకు రాజమహేంద్రవరములోని "మిత్రబృందము" ఆమ సంఘమువారు 18 తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు సమావేశమైరి

తత్సందర్భమున పండిరి నల్ల రాఘవరావుగారు లాలాజీగారి జీవితమునుగూర్చి విపులముగ వచుచుండిరి. లాలాజీగారు సైమన్సంఘము లాహోరు వచ్చినతోడనే పోలీసు కాఫాధికారిలచే తిన్న లాటీదెబ్బలవలననే, వారు త్వరగా సిద్ధిపొందుటకు కారణమయ్యెననకూడ నుదీరిరి.

లజపతిరాయగారి మరణమునకు తమ గాఢనిమగ్నమును వెల్లడుచును ప్రతిపదనత్వము 17 నవంబరు "జాతీయ విమలదినము" కింద అన్ని సంస్థలను ఆహ్వాన మూయవలసినదిగాను, "మిత్రబృందము" పట్టణంబందగలసి యధాశక్తిగా లజపతిరాయగారి హృదయంబకులై ఆస్పత్రికా నివారణోద్యమమునకు పాటుపడవలసినదిగాను తీర్మానించుకొనిరి.

లజపతిరాయగారి కుటుంబమునకు సావధాని తెచ్చుచు సభ మగింపబడెను.

(ఒకవిలేఖరి)

డా. అన్నాగారి యుపన్యాసము:—కృష్ణ పథ్యాన్నం 1 గంటకు గోరేలు హావంబు డా|| ఎం. ఎ. శాస్త్రిగారు విద్యార్థులకు ఉపదేశము గూర్చి యుపన్యాసించెదరు శ్రీహన్ ఎస్. శ్రీనివాసరాజుగారి అభ్యుత్థత వహించిన ఆబ్దుల్ కలం అబద్ధుగారు, డా|| జాకిర్ హుస్సేన్ గారు కా. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, డి. కుళంజెగారు సభలో పాల్గొనెదరు.

విదేశవార్తలు

సంస్థాన ప్రజల విజృంభి

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

బల్లభకమిటికి సమర్పించుట

లండన్, నవం 20:—రామచంద్రరావు, అభ్యుదయకర చార్టర్డ్ గార్డు బల్లభకమిటికి సంస్థాన ప్రజలకు పునః విజృంభింపిరి. బల్లభకమిటి విచారణ రహస్యముగ జరుగుట తప్పనిది. సైమన్ కమిషన్ విచారణలో బహిరంగముగ నందఱోపుట తప్పనిది. సాధారణముగ ప్రస్తుత పరిపాలనమును ముఖ్యముగా మార్పును సంస్థానములందు ప్రకటించెడియుట తేయటకే ఈ విజృంభి యనుచున్నాడు ఏ సంస్థానాధీశ్వరుని నింతిం చుట వారియుక్త్యము గాదనిరి. వ్యక్తిపాలనమును మాన్చి ప్రజాస్వామ్యపరిపాలనమును నెలకొల్పినది ననిరి. దీనిని ఆలస్యముజేసిన ఛక్రతనులు వివచించుననిరి.

చీనా ఉపప్రభుత్వము ఆదాయము

పరిపాలనము

విదేశ ప్రభుత్వముల ఆదేశము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

హక్కి, నవంబరు 19:—చీనా ఆర్థికమంత్రి జిక్కింగ్ ప్రభుత్వముతో ఒడంబడికను జేసికొని అంతర్జాతీయ ఒడంబడి కను ఋణముల సందర్భమున మార్పులను ప్రవేశపెట్టిన చీనా వలన కలుగు ఛక్రతములకు తా మెంతమాత్రము ఉత్తరవాదుల ము గాజాతమునియు ఆదాభ్యంతరము వారి నేయనియు ప్రెంచి బ్రిటిషు, జపానుయులు తెలిపిరి. అవీర్వాటు ప్రకారము కానలసిన మొత్తము వచ్చినను రాకన్న ఆ ఏర్వాటు ప్రకారము జేసిన ఋణములన్నిటికిని చీనా ప్రభుత్వమువారే యుత్తరవాదు లగుదురనిరి.

బల్గేరియా స్వాతంత్ర్యోత్సవము

10 వ వార్షికోత్సవము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

హక్కి, నవంబరు 19:—బల్గేరియా స్వాతంత్ర్యోత్సవము, 10 వ వార్షికోత్సవము జరిగినపుడు బ్రిటిషు విదేశాంగ మంత్రి కమంజం ప్రభువు డెల్లు పండేళమునంపెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు నిండువూరముతో అభినందించుచున్నారు. బల్గేరియా ప్రభుత్వమువారు మరింత ఐక్యరాజ్యసమిథిని కాంచి గాంచుగాక.

సింగపూరు నౌకాశయము

నౌకా వైమానికదళములఖర్చు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, నవంబరు 20:—సింగపూరులో నౌకాశయ ముందులే నౌకా వైమానికదళములకు ఖర్చును స్థాయిలును పెట్టితెలుపు ప్రభుత్వమువారే భరించవలసియందుగాయని యడుగజేసిన కర్మల అమెరిగాడు పార్లమెంటులో ప్రత్యుత్తర ముపిరి.

కెన్యాలో మివెతల పీఠము నివారించుటకు చర్యను దీసి కొనిరనిరి. ఈ పని 6500 వాడుల బహుబ్రతులకు ఏర్పాటు జేసిరి. వ్యవసాయమునకు వీలైనను కృషి సల్పుచున్నారనిరి. ఈ పని కాళ్ళోడుగ ఏర్పాటులు గావలసిన ప్రభుత్వ మువారు డాక్టర్ ఫుల్లబ్రూక్ ఆంగీకరించిరి.

టెన్సిన్ నౌక మనిగిపోవుచున్నప్పుడు విచారణ జరగ చున్నది.

రాయపురం వైద్యపాఠశాలయందు ఆంధ్రవిద్యార్థినంపు వార్షికోత్సవము. అధ్యక్షత వహించిన గౌ॥ సి. వి. నరసింహారాజుగారు మధ్య కూర్చోయున్నారు. (పి. ఎఫ్. ఎ.)

బీము స్టేషనులఖర్చు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

హక్కి, నవంబరు 20:—ఆఫ్రికా, కనడా, ఇండియా దక్షిణ ఆఫ్రికా వాయువ్య కార్యాలయములకు 242000 పౌణలు దాదాపుగ అనువదని పోస్టాఫీసు పహాయముంట్రి వోమరు భర్తవు ప్రకటించెను.

ఈజిప్టు ప్రభుత్వ నిరంకుశము

కొలదాలతో కొట్టించుట

(బీము సర్వీసు)

లండన్, నవంబరు 19:—ఈజిప్టు ఆచారము వంత ను రూపొందించు ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు నిరంకుశ చర్యల నవలంబించుచున్నారు. ఈజిప్టు ప్రభుత్వము దీక్షింప మన్నురాకుండ్చివున్న ప్రజల వాపుతూ కాదుకనుక నాన రామగారిని నొరబడిరి. 80 మంది కారాగారముల కంపిరి. పిదప వారిని కృత్రిమబద్ధులగా గాంచి కొలదాలతో కొట్టించిరి జాతీయపత్రిక వాడినల్ పంపాదకడకు టివికడయులు గారు తిరుగబడుటకు ప్రజల ఎవరు నాపకనించెనది అరస్తు జేయబడిరి. రద్దు జేయబడిన పార్లమెంటును గూర్చి వార్తా పత్రిక లేనియు ప్రకటించరాదనిరి.

బ్యాసిలు మిషను సొసైటీ ఆస్తి

(బీము సర్వీసు)

లండన్, నవంబరు 19:—బ్యాసిలు మత ప్రచారక కమిటీ మువారి సొత్తును తిరిగి ఇచ్చిజేతులేదని కామన్వెల్థ్ లో విలు ర్మను ప్రభువు బ్యాంకుగాకి ప్రత్యుత్తరముచ్చిరి.

పోలాపూరు నేతమిల్లుల తగాదా

విషయములో ప్రతివాదులు డ్రైడ్ యూనియన్ లో నమోదు అయిన సభ్యుల కొరతను విషయము / ర్మయించ వలసియున్నదని, అట్లుగనో వారిమీద చర్యను దీసికొన విజుండ దనియు విలంబము ప్రభువు తర్జిలుగాకి బహిరిడిరి.

సంస్థానములందు ప్రజా పాతికధ్య పంథా సివిలు ఉద్యోగుల పట్టు లేకపోవుచే విస్తారముగ ఏమియు దెలప విజులేదని విలంబ ప్రభువు వార్తాగారికి జవాబిచ్చిరి.

సంస్థానముల శుభవిపానమునకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారి కుండలిన బాధ్యతను రాజప్రతినిధి 1926 లో మార్చి 27 లేదని వైటామగారికి ప్రాసిన లేఖయందు నిరూపించబడె ననియు సంస్థానములకున్న బ్రిటిషు రాజకీయాధికారులు అందున్న ప్రజల పరిస్థితులను గూర్చి దెలుపు ఉత్తరవాదుల నియు రాజకీయాధికారులను మార్పుటకు మందు సంస్థాన ప్రభుత్వ ప్రతినిధుల దెలిసికొనుచున్నారని తర్జిలుగాకి విలంబ ప్రభువు ప్రత్యుత్తర మిడెను.

నైమక కమిషన్

పిపావరు నిరోధము

(బీము సర్వీసు)

లండన్, నవంబరు 19:—పిపావరులో నైమక కమిషన్ వలన పల్లెలలో ఆహ్వానించుట కుద్దేయించువారను ఇదంతయు గలవారి డెంబలిఎక్కువైనది తరపున నైమక కమిషన్ ప్రతినిధిగ బోయిన విలేఖరి దెలుపుచున్నాడు. హిందవులకు హక్కునాదులు పల్లెలలో డెంబలిగడరట. కాని ప్రజలు ఆహ్వానించుచున్నారు. ప్రతిబిటిషువ్యక్తిని హతమార్చి పాస్పాక్స్ కాగడకను నాశన మొనర్చు శోజుకై ఎదురు జాచుచున్నారని తెలుపుచున్నాడు.

బెంగాలు ఆర్మీ నెన్సు బందీలు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, నవంబరు 19:—బెంగాలు ఆర్మీ నెన్సు బందీల సంఖ్య విడిచిపెట్టినవి ఇండియామంత్రి థామసుగారితో జేప్పిన సంగతి సందర్భమున వెన్నుద రాక్యూగారు ఫ్రీప్రెస్ ప్రతినిధిగో ఇచ్చుదెలిపిరి. వైద్యసంతులు నిజముగనో ఇండియా పట్ల కార్యకపక్షము అలంబించిన అనియంత్రమును అధ్యాయము ముగిసెననియు. అయిన నైమకమిషన్ పట్లగూడ తాము మామి అవ్యక్తత తొలగించుకొనుటకు ఇండియాకు దొవిని యు ప్రతిపత్తి నిమన్యులు ఒక కిల్లును ప్రవేశ పెట్టవలెను. చివర వైద్యసంతులు దిద్దుకొని కార్యకపక్షమువారు తమ తప్పును లేకుండజేసికొన్నా గాని వారి చరిత్ర విమచారముగ జరిగియినది.

బూత్ నేనాసికి కేడు బాగానే యున్నది.

“సిల్క్ వంటి మజిలీలు”

వొరలు ప్రీతిగా వాడెదరు. అన్ని కాలములలోను వాడెదగినవి. కాంపి కాన 12 గజములు. 6 పెద కమిజులు లగును. రూ. 7-8-0 ఆరు కమిజులు 15 అంగుళములు పెదకొలత పుతప మెనవి పెట్టె రూ. 9-0-0. పట్టుకమిజులు 8 గల పెట్టె మిరు అంపిన కొలత ప్రకారం అమర్చినవి రూ. 9-0-0. అక్కరలేనివో ఖరీదు తిరిగి అంపెదము. ఈధర 80 శోజులే. 5288-2 గుప్తా అందు కో., చికాకోల్ సిటీ.

Best Plants & Fresh Seeds!!

Salem Mango Grafts Rs.80 per 100 Guavy and Pomegranates Rs. 6 per dozen. Pomaleo Orange and Lime Rs. 9 per dozen Roses & best coloured Crotons Rs. 6 per doz. English Vegetable & Flower Seeds, 20 Sample pkts. Rs. 2 each per 10 Sample pkts. Rs. 1-4 each INDIAN VEGETABLE SEEDS BIG PKTS. 20 Rs. 2 Apply for 1928 English & Telugu Catalogue to:—

S. K. I. ABDUL RAHIMAN, Nursery, Salem. 4994

సంస్థాన ప్రజల విజృంభి

(బీమునర్విను)

అందఱ, నవంబరు 19 - బట్టరకవిజృంభి సంస్థాన ప్రజల విజృంభి 11 బి రామచంద్రరావు, అధ్యక్షుడు, చాడవగారు సమర్పించి అందు రహస్య సాక్షునిచారణ యందును, తమ బాహ్యములను బట్టర కవిజృంభిని నిరాకరించుట తప్పని ప్రజల సమ్మతిలేనిదే సంస్థాన ప్రజలను, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారును సంబంధమును మార్చుకొనరాదనిరి. సంస్థానాధీశ్వరులు, వారి ప్రజల వ్యవహారములలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలగజేసికొనరాదని సర్ బెన్సెల్ టూగా రేనుచున్నారు. ప్రజలను నిరంకుశముగ కారాగారముల కంపుచున్నారు. వారికి నివారణోపాయము గన్పించదు. సంస్థాన ప్రజల ఆస్తిని స్వాధీనముజేసికొనుచున్నారు. ఒక్క ఇండియా ప్రభుత్వమునకే ఈ ప్రజలు మొలబెట్టుకొనుట కవకాశముగలదు. తేలిక తరుణోపాయములేదు. సర్ సెన్సెల్ టూగా రే వాడుచున్న యంగీకరించిమేని ప్రజల పొట్టు ఏను నిత్యములేని సంస్థానాధీశ్వరుల చిత్తము, ప్రజల ప్రాప్తియగును. ఒడంబడిక ప్రకారము సంస్థానాధీశ్వరులు తమ రాజ్యములందు సుపరిపాలనమును నెలకొల్పదమని యభయమిదిరి. ఈ విషయమై వారు తమ ధర్మమును నిర్వహించలేదు. పూర్వము ప్రజలే తమ ఏలికపై బహిరంగముగ తిరుగుబాటుచుండిరి. కాని వానిని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి పురుషులు పిలువలేకుండ జేసిరి. ప్రజలను సంస్థానాధీశ్వరులకును తగాదా వచ్చినపుడు సంస్థానాధీశ్వరులు బ్రిటిషు ప్రభుత్వ సాయమును గైకొనుచున్నారు. బ్రిటిషు ఇండియాలో హామయూలు వ్యవహారమును ప్రజలేబట్టరలేనని గట్టిగ వాదించుచున్నారు. కాని తమ రాజ్యములందు నిరంకుశత్వమును సాగించుచున్నారు. ఇది రెండును వరప్రసరింపదు. ప్రజలు తమ ప్రాతినిధ్యముతో గూడుకొన్న సంఘము గోరుచున్నారు. ఆరికవ్రతముపై తమ యధికారముండవలెను. స్వాతంత్ర్యముతో గూడుకొన్న స్వాధీనములు కావలెను. తమ కష్టములను నివారించుటకు కాస్త్రీయమును నియమములు అవసరమనిరి. బాధిపతివారు నూచించిన మ్యాండేటువద్దతి మందిరట. బ్రిటిషు ఇండియాలో శాశ బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో సంస్థానాధీశ్వరులు ఒడంబడికలను జేసికొనరాదు. అనగా ముందు రాజోపు బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వమువారి కివ్వవలెదన్నమాట. ఇప్పుడది భారత నియోజకవర్గమునకు తరవాదిగాదు. కాబట్టి వానిని అంగీకరించుచున్నారు. బ్రిటిషు ఇండియా, సంస్థానముల ఆరిక సంబంధములను పరిబుచ్చుటకు బహిరంగవిచారణ సభవలెననిరి.

దక్షిణకనరా మహాసభ తీర్మానములు

మంగళూరు, నవంబరు 20: - సేటికనరా దక్షిణకనరా రాజకీయ మహాసభలో జిల్లా సేటికనరా వీరబాబులు ఖండించుచు ఒక తీర్మానము గావించబడినది. సైమును కమిషను వారితో తోడ్పడుటకు తీర్మానించుకొనిన మద్రాసు మంత్రివర్గము వారు అధికారమునందుండ అర్హులకారనియు వారు తక్కువే రాజీనామా ఇవ్వవలయుననికోరుదు మరెయ్యక తీర్మానము గావించబడినది. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు నైఋత్యునిజేదికపై గావించిన తీర్మానమును మహాసభవారు ఆమోదించిరి. (ఆ. పే.)

ప్రకటన

కర్నూరుగోదావరిజిల్లా, తాడేపల్లి గూడెం తాలూకా చే ప్రోలు గ్రామకావరముడు బ్రాహ్మణులు లేటు భాగవతుల వెంకటప్పయ్యగారి కొడుకు రామబ్రహ్మం అనే వెంకటరామబ్రహ్మము 18 సంవత్సరముల తోపు పయస్కు గలవాడు, రెండు, మూడు నెలలనుండి చిత్తచాంచల్యముచేత మతిభ్రష్టుడై, పదరు జిల్లా ఏలూరు తాలూకా కైకర గ్రామములోని కొంతమంది దుష్టుల ప్రోత్సాహమునకు, దుర్బుడతలకువిగి తరారము సంసార జ్ఞానము, ఎక్కువ అక్కలేనిదే అక్రమముగా, శ్యామలదర్శి మైన దురతులలో అప్పుకల్రములు, తణఖాకల్రములు, తక్కువ సొమ్ము పుచ్చుకొని, ఎక్కువ మొత్తమునకు వ్రాయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. పదరు రామబ్రహ్మము భార్య గర్భిణియై యున్నది. కనుక యీ రామబ్రహ్మముకు, అత్తయియ్య ప్రతివారును, తమ తమ స్వతంత్రబాధ్యతపై యుచ్చుకొనవలసినదే గాని, శ్యామలదర్శియైన కుటుంబముగాని, కుటుంబాన్నిగాని బ్రెండుచేయవని, ఇందుమూలముగా ప్రచురపర్చబడినది.

ఇట్లు

(తల్లి) భాగవతుల మహాలక్ష్మమ్.

దక్షిణాఫ్రికా విజంటు

రైటు హానరబుల్ శాస్త్రీగారి స్థానమున సర్ కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారు నియమింపబడుట ఢిల్లీ, నవంబరు 21: - దక్షిణాఫ్రికాయందు ఇండియా ప్రభుత్వపు విజంటుగ నున్న రైటు హానరబులు శ్రీనివాస శాస్త్రీగారు 1929 సంవత్సరము ప్రారంభమున ఉద్యోగము వదల నుద్దేశము తెలిపిరి. ఈ ఉద్యోగమున అనధికారమునకే ఇవ్వవలయునని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుకొని సర్ కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారిని ఇండియా ప్రభుత్వపు విజంటుగ ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. ఈ సంవత్సరము (1928) ముగియగనే రెడ్డి నాయుడు దక్షిణాఫ్రికాకు ప్రయాణమై వెళ్లేదరు. (ఆ. పే.)

ప్రాచ్యమహాసభ

లాహోరు, నవంబరు 20: - అఖిలభారత ప్రాచ్యమహాసభ రెవ సమావేశము జేరినదిను దాక్టరు వారి ప్రసాద శాస్త్రీగారి అధ్యక్షతన ప్రారంభమయ్యెను. అన్ని రాష్ట్రములనుండి 200 మంది ప్రతినిధులు వచ్చియుండిరి. పంజాబు గవర్నరుగారు మహాసభ ప్రారంభమహోత్సవమును జరుపుచు భారతదేశమునకు వచ్చిన వివిధజాతులవారు పంజాబును దాటివచ్చినయెడల అందుచే అన్ని జాతులయొక్కయు, అన్ని మతములయొక్కయు గుర్తు పంజాబునందు కనుపడుచున్నదనియు చెప్పిరి.

డాక్టరు వారి ప్రసాద శాస్త్రీగారు అధ్యక్షత వహించి ఇట్లనిరి. ఈ కాలమున వివిధ జాతుల వారికి వివిధ మతములవారికి సంఘర్షణము అధికముగ నున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులలో ఇట్టి సభలు వరప్రసరింపై అన్యోన్యము వ్యాపింపజేయుటకు సాధనములు నుండును.

పిమ్మట డాక్టరు యస్. కె. అచ్యుతగారు చరిత్రను గురించియు ప్రాచీనవస్తు పరిశోధనను గురించియు ఉపన్యసించుచు ప్రాచీనవస్తు పరిశోధనమే చరిత్రను నిర్ధారణ మొనర్చుటకు సాధనమనియు, ఇండసునది ప్రాంత్యములందు త్రవ్వట చే దొరికిన విగ్రహములవల్ల ప్రాచీన చరిత్రాంశములను గుర్తెరుగటకు నిర్ధారణ మొనర్చుటకును అవకాశ మేర్పడినదనియు చెప్పిరి.

డాక్టరు పుల్లరగారు తేదములను గురించి మాట్లాడుచు తేదముల విషయమై ప్రాచీన ప్రతులను పరిశోధించి సరిచూచుట అవసరమనియు, వేదములలో కొన్ని భాగములను అరము చేసికొనుట అసాధ్యముగ నుండుననియు చెప్పిరి.

అమరశాధకగారు ప్రాచీన భావలను గురించి మాట్లాడుచు ప్రతి వాద్యమునకు ప్రత్యేకముగ ఆకర్షక సాంపుయన్నదని చెప్పిరి. గ్రీకువాద్యమును కళాభివృద్ధికి సాధనముగ నున్నది. లాటినువాద్యము సంఘ విర్ణా సామ్యమునకు తోడ్పడును. ఇటలీవారివాద్యము జీవకళలో నిండియుండును. సామాన్యజనుల జీవిత చరిత్రలలో ఆంగ్లవాద్యము గంభీరముతో జర్పనీవారి వాద్యమును, నంతో హాస్యానుతో ప్రాప్తివారి వాద్యమును; కామముతోను, విషయముఖవర్తనలతోను పరియవారి వాద్యమును నిండియున్నది. హిందీ వాద్యము పిటన్సిటి కంటెను ఉత్కృష్టమైనది. భౌతిక జీవితమున ఉన్న తాదర్యములపై వాంఛ అధ్యాత్మిక జీవితముపై దృష్టిని హిందీవాద్యము కలగ జేయుచున్నది. (ఆ. పే.)

లాలాజీగారి మరణము

అనెంబ్లి అధ్యక్షుని సంతాపము

మద్రాసులో ముందుగా ఏర్పరచుకొనిన కార్యక్రమమును రద్దు చేసికొనుట

అహమదాబాద్, నవంబరు 20 - బాల్ గోలినుండి అనెంబ్లి అధ్యక్షుడు గా. వి. జే. పటేల్ గారు తన సోదరుడగు వల్లభభాయి పటేలుగారిలో వచ్చి, మహాత్మునితో సత్సంగము శ్రేయమున నుండెను. వారు మహాత్ముని సందర్శించుటకు వచ్చిరిగాని, ఆహ్వానింపబడిన వ్యవసాయ ప్రదర్శనమునకు రాలేదు. వారు బొంబాయిమీదుగా చెన్నపట్టును వెళ్లుచున్నారు. అచ్చట 29 తారీఖుదాకానుండి బొంబాయి వెళ్లి అచ్చటనుండి 2-వ డిసెంబరున ఢిల్లీ వెళ్లుదురు.

లాలాజీగారియెడల గౌరవమును ప్రకటించుటకై గా. పటేల్ గారు ముందుగా నిర్ణయించుకొన్న కార్యక్రమమునంతయు రద్దుపరచుకొనినారు. లాలాజీవిషయమై వారిట్లు చెప్పిరి. లాలాజీగారి మరణమువలన దేశమునకు తీరనినష్టము వాటిల్లినది. పురుషసింహము ప్రజాపితత్వముడగు మహానుభావుడు మరణించినాడు. కాసవసభయందలి ఉత్తములలో లాలాజీ గారిక్కడుగా నుండెను. వారు దేశమునకై జీవించియుండిరి. దేశమునకై కృషిసల్పి యుండిరి. దేశమునకై ప్రాణత్యాగము చేసియుండిరి. (ఆ. పే.)

అబ్దుల్ కలం అజద్ గారి ప్రకటన

మాలానా అబ్దుల్ కలం అజద్ గారు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధితో లాలాజీవతిరాయగారి మరణమును గూర్చి యిట్లునడిచిరి.

సేనాయీ నెల 17 లేదని కలకత్తా పీఠులకుమందు శాకు అజవతిరాయగారి మరణవార్త తెలియలేదు. బరంపురం స్టేషనువద్ద నోకరు వారిమరణవార్త నెలంగించిరి. కాని సేను నమ్ములేదు. సేను మద్రాసు చేరినపిమ్మట ఆవార్త నిజమైనదని తెలిసికొంటిరి. భారతరాజకీయ శాయకత్వమునకు లాలాజీగారి మరణమువలన తీరనినష్టమువాటిల్లెను. భారతస్వాతంత్ర్య పోరాటమునకొక శాయకమణిగింతె. మిక్కిలి యవసరముగ సమయమునందే పీరు మసలనువాని డిరేక్టిరి.

భారత రాజకీయ రంగవత్తును అన్నియు పీరిమరణమునకై చిరిల్లుచున్న యీ సమయమున వారికి కర్తవ్యముగూర్చి సేను చెప్పుటకు సాహసించు చున్నాను. చనిపోయిన శాయకున యుక్తప్రవృత్తినేవలను గురించి భారతదేశము బాగుగ గుర్తించియుండుటలేదు. శుమారొక సంవత్సరముక్రిందట భారతదేశ శాయకులలో నోకరునువోకెంబట్టి భాగగారు మరణించిరి. వారి స్మారకచిహ్నమును నెలకొల్పుట కుద్దేశించబడినది. కాని అది యిప్పటికిని కార్యరూపమున వచ్చలేదు. లాలాజీ యిప్పుడు మసలను బాసించెను. తమ సర్వస్వమును దేశసేవకై భారపోసిన యీ మహానీయునికి ఉచితముగ స్మారకచిహ్నమును నెలకొల్పుట దేశీయుల కర్తవ్యముగాదా ఈవిషయమును గురించి అన్ని రాజకీయవత్తులవారును యోచించెదరనియు కాంగ్రెసు మహాసభయు రాజోపు సమావేశమున నీవిషయము మార్గదర్శియగుననియు సేను నమ్ముచున్నాను. (ఆ. పే.)

శ్రీ గోవిందరాయ

సురభి నాట్యమండలివారు

- గుంటూరుజిల్లా అద్దంకి గ్రామములో ఎలక్ట్రిక్కులైట్లతో నిర్మింపబడిన వారిస్వంత టిక్కెట్లకు హాల్ లో 22-11-28 గురువారం సతీ అనసూయ 24-11-28 శనివారం కుశలవ 26-11-28 సోమవారం సావిత్రి 28-11-28 బుధవారం కుమారవిజయము 30-11-28 శుక్రవారం ప్రహ్లాద 2-12-28 ఆదివారం సంపూర్ణ రామాయణం

అచ్యుతమైన సీసరీ, దురులు, వైరువర్కులతో ప్రదర్శించెదరు. 5-12-28 బుధవారం ఈసభవారు ఓంగోలు వెళ్లుచున్నారు. 587

వి. గోవిందరావు ప్రాశ్రయటర్ & మేనేజరు

నైమనుక మిషను విచారణ

డిల్లీ, లక్నో పురములందు బహిష్కారసూచనలు ప్రభుత్వద్యోగులు విందులు చేయుచుటకు యత్నములు

శ్రీ ప్రెమ ప్రతికల గౌరవము కాపాడుట

విషయం, నవంబరు 20:—నైమనుక సభవారి యే దుట చేతు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు ఇస్కాంగరు డిప్యూటీ కమిషనరు ముటుకాఫ్ గార్డు పాత్రులనుపంపి, సామన్యపుకోర్టులలో విచారించరాని నిమిష క్రిమినలు కేసులన్నింటిని విచారించుచున్న పెద్ద సభయగు జిరాఫెన్తి సంత్యప్తికరముగ వని జేయుచున్నవనిరి. అని మార్పురాదనిరి. సరిహద్దు రాష్ట్రమునందు శేరవిచారణ కడలి (ప్రెమ ప్రతికల గౌరవము) కాంతిపరత్వంపై అత్యవసరమునందు ఉద్యోగములందు భారతీయులనెక్కువగ నియమించరాదనియు ఇన్ హంగరుగారు పోలీసువారి పద్ధతులు మార్పుచేతను లోడు ఎక్కువయగుటచేతను శేరములు కన్పించి, ఇచ్చట పాత్రలు తరుచుగా జరుగుచుండుటచే సామాన్యమై పోయినది. చిన్నతగవులుగూడ హత్యలలోనికీరినను, ఈ రాష్ట్రమునందు అరాచకపు శేరములు లేవనిరి.

లంచము పుచ్చుకున్న పెద్ద మనిషియొక్క శేరుకు ఉన్నతద్యోగిగాని డిప్యూటీ కమిషనరుగాని విప్లవతరకు జిర్గావద్దలి ఉత్తరముగకరముగ జేయుండునని మెట్రాఫ్ గారు నడిపిరి. ఆది పిరముగనుండుటయే మంచిదనిరి.

చీఫ్ కమిషనరు సర్ జార్జు బోల్టనుగారు కహస్యముగ విచారించబడిరి. (అ. ప్రె.)

బెంగాలు ఉదనంఘము

కలకత్తా, నవంబరు 20:—నంగరాష్ట్ర నైమనుక సహాయపంఘము సమావేశమై సర్ గజ్నవిగారిని అధ్యక్షునిగ ఎన్నుకొనెను. ప్రస్తుతమున్న కాపనసభ యింకొక వత్సరము వరకు పాడిగించినచో క్రొత్త కాపనసభ నూతన సంస్కరణల విధానము ననుసరించి నిర్మించబడగలదు. కావున అట్లు చేయవలెనని గవర్నరుగారిని కోరుచు తీర్మానించిరి.

కాయింటు పార్లమెంటు కమిటీవారు ఇంగ్లాండులో నూతన సంస్కరణములగుర్చి విచారించునపుడు రాష్ట్రీయోప సంఘసభ్యులగుడ్డ, హాజరగుండుట మంచిదని మదరాసు ఉపసభ్యులువారి తీర్మానములోబాటు బెంగాలు ఉపసంఘమువారు ఏకీభవించుచు అనిషయము నైమనుకారికి గవర్నరుగారికి తెలియజేసిరి. (శ్రీ ప్రెమ.)

ప్రతికల ప్రతిష్ఠ కాపాడుట

లాహోరునందు ప్రతికానిర్యాహతుల సభయందు శ్రీ ప్రెమ ప్రతినిధి నైమనుకసభనుండి విరమించుటకు ప్రసంగించుచు తీర్మానించిరి. ఘోర్కష్టప్రతిక ప్రధానవ్యాసమును యిట్లు వ్రాసెను:—“కమిషనరువారి యుద్దేశములగుర్చి యింక నెవ్వరికైన అనుమాన ముండినచో నైమనుకారు ప్రతికలసందర్భమున చర్యలు జట్టి తొలగిపోగలదు. ప్రతికల స్వేచ్ఛకు అణచిబేయబడుటజట్టి ముందు కమిషనరువారు మన కెట్టిస్వాతంత్ర్య మొసంగగలరో తెలియగలదు. శ్రీ ప్రెమ ప్రతిక వరతులపై సహకారము నిరాకరించి వెడలిపియున్న నైమనుక గారికి స్పృహ కలిగించి యుండును. నిరంకుశాధికారులు కల్పించి అధికారుల నోటనో విడుదలయింప నోటనో వదిలించు అసభ్యములను విడుదలకు ఎవ్వరును ఆదుర్దపడకు. నైమనుక సభవారియెదుట కూయబడు యీ అబద్ధముల జ్ఞానము లేదన్నపుడే భారతీయుల జీవనము యెక్కుడు పవిత్రముగ నుండగలవు.

బసుమతిప్రతిక ప్రధానవ్యాసమునందు “శ్రీ ప్రెమ ప్రతినిధి సవాసందు గారు భారతీయప్రతికల గౌరవమును కాపాడిరి. ఇతర ప్రతికా ప్రతినిధులు నైమనుకారేచే కల్లెముల నోట బెట్టుకొని సభలో లలవంచి వనిజేయుట కంగీకరించుట కిస్తున చేసెనని.”

డిల్లీ లక్నో పురములందు

బహిష్కారము

కల్పితవిందులు

డిల్లీ, నవంబరు 20:—నైమనుక కమిషనరువారు 21 వ తేదీన డిల్లీవచ్చునపుడు హైదరాబాదు జరుపవలెనని ప్రచారము జేయుచుండిన పిట్టకు ప్రమామృదియ కాంగ్రెసు వాలంటీయులను అధికారమువారు అరెస్టుజేసి ఒకగంట ఉంచి విడిచి పెట్టి నట్లు తెలియున్నది. గంటసంఖ్యను ఇద్దరుండి రైల్వేస్టేషను వరకు బహిష్కారపు టూరింగుపు జూపుటకు రాష్ట్రీకాంగ్రెసు సంఘమువారు నిశ్చయించిరి. కమిషనరువారు రాత్రి 7 గంటలకు వచ్చి రెంటునే వెళ్లెను హోటలుకు బోయెదరు.

చంటిబిడ్డల ఆ జీర్ణవ్యాధిలకు నిరసాచారమును మందు.

“FIFTEEN POINTS 5 FOR MOTHERS.”

That is the name of the invaluable booklet given free with every bottle Wood - ward's "Gripe Water." the one safe remedy for all digestive ailments in babies and young children.

Here is one of the points "Never put baby to sleep using so called remedies which contain narcotics". Wood - ward's "Gripe Water" is free from all dangerous drugs.

W. WOODWARD (1920) Manufacturing Chemist.

97-87, Fortess Road, London. N. W. 5.

WOODWARD'S "Gripe Water" KEEPS BABY WELL

W. WOODWARD (1920) Manufacturing Chemist,

79 87, Fortess Road, London N. W. 5.

శ్రీపాద వరసింహం బ్రదర్స్ కాకినాడ వారి పద్దతి మన.

అంగలూరు

ఆన 1928 సంవత్సరము నవంబరు 9-న తాళిబుస సాయంకాలము 4 గంటలకు బోర్డు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో మ. రా. శ్రీ త్రిపురనేని మాధవరాయుడుగారి యధ్యక్షతక్రింద లాలలజపతిరాయగారి స్వార్థకసభ జరుపబడెను. ప్రార్థనతో సభ ప్రారంభించబడెను. త్రిపురనేని చలమయ్యగారు, దుర్గిరాం రామకృష్ణయ్యగారు, ఎర్రేని నుజుమ్బాబ్బయ్యగారు, ఆరెకపూడి కోటయ్యగారు కీర్తికేసులైన లజపతిరాయగారి జీవితమును గూర్చి మాట్లాడిరి. తరువాత అధ్యక్షులు లాలాజీని గూర్చి మాట్లాడుచు లాలలజపతిరాయగారి నిర్యాణమును గురించి శనివారమునాటి యాంధ్రపత్రికలో శ్రీయతేజుడుమాడి శ్రీమగిరిరావుగారిచే వ్రాయబడిన పద్యములను జదివి వాని భావమును సభ్యుల కెఱిగించిరి.

పిమ్మట ఈ క్రిందితీర్మాన మువపాదించబడెను. “దేశకళ్యాణమునకై త్రికరణకుద్దిగతన మానప్రాణముల నర్పించి ఆశస్తికముగ పీఠస్వర్గములంకరించిన త్యాగమూర్తియగు లాలలజపతిరాయగారి రాత్మకాంతి పొందుటకు ప్రార్థించుచు వారికుటుంబమునకు మాగ్రామముతరపున వృంద ఘోర్వకము సానుభూతిని దెలుపుచున్నాము. సభ్యులందఱిచే నీ తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. ప్రార్థనతో సభ ముగించబడెను.

కోగంటి దుర్గామల్లికార్జునరావు

In the Court of the District Munsiff of Tirupati.

O. S. 153 of 28.

R. D. K. Venkataramanamma Bahadur Varu—Plaintiff, Sheikh Beemabee 1st Defendant, Sheikh Mastan Saheb 2nd Defendant.

Suit for possession of the house and rent.

Please take notice that the above suit for possession of the suit house and rent is posted for the appearance of both the defendants on 24—11—28 at Tirupati. If the defendants fail to appear on the said date, the suit would proceed exparte, as against the defendants.

Tirupati, M. S. GOPALACHARI, 15—11—28. 5384 B.A., B.L., Vakil for Plaintiff.

ధర్మిలో హారతాళము

విద్యార్థులు పాఠశాలల మానివేయుట

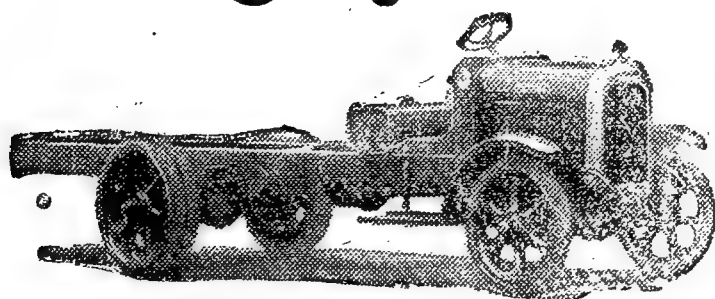
న్యూ ఢిల్లీ, నవంబరు 21:—నైమనుక కమిషను బహిష్కారం ఉద్యమమునకు సానుభూతి చూపుచు ధర్మియందలి 500 మంది విద్యార్థులు నేటికినను పాఠశాలకు వెళ్లలేదు. వినయతయు నల్లపతాకములతో వీరు నగరవిధులయందు తిరుగుచున్నారు. హారతాళము సంఘర్షణముగ నున్నది. అన్ని అంశములూ బడినది. (అ. ప్రె.)

కాష్మీర మహారాజా గ్రేటుబ్రిటనులోనున్న కాష్మీర విద్యార్థులకు విద్యాసాధన వారితో ప్రాబుకమున కేగిరి.

ମେ ଓ ଓ ଓ ଓ

అన్ని పరిమాణములందు ట్రక్కులు 4, 6 లతో గలవు.

ఫెడరల్స్ ప్రత్యేకముగా ట్రక్కులు, బస్సులకుగానే తయారుచేయబడుచున్నవి.

సరిగా నిర్మించబడినది.

సర్దియైన ధరగలది.

తెక్కలనుబట్టిచూచిన ఎక్కువ దృఢమైనదిగా
నున్నట్లును, తక్కువ పెట్రోలు ఖర్చుగునట్లును ఏర్పడు
చున్నది. షెడరల్సు అన్నియు ఏర్పడినరు, ఆయిల్
ఫిల్టర్, పెట్రోల్ స్ట్రెయినర్ మొదలగువాటితో అమర్చ
బడియున్నది. షెడరల్ ట్రక్కులు తేలికమైన వ్యాసం
జరు కారులు ట్రక్కులుగా మార్చబడినవిగావు, అయితే
బస్సు, ట్రక్కు పనికిగానే అవి ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటు
చేయబడిన నిజమైన ట్రక్కులు.

ఫెడరల్స్ ప్రస్తుతము మార్కెట్టునందు బ్రక్క-
లకు గొప్ప విలువను గలిగించుచున్నవి. నమ్మిక, దృఢ-
త్వము, శ్రేష్ఠత మొదలగువాటియందు దీనికి సమాన-
మైన దెద్దియు లేదు. ఇంత తక్కువధరకు దీనికంటె
మేలైన బ్రక్కను కొనజాలరు. విడిభాగములు ఎప్పు-
డును విరివిగా స్టాకులో నుండును.

Simpson & Co., Ltd

MADRAS

AND

OOTACAMUND.

లజవతిరాయల నిర్మాణము

దేశీయుల పరితాపము

కాంగ్రెస్ ఆహ్వానసంఘమువారి తీర్మానము

కలకత్తా నవంబరు 19-కాంగ్రెస్ జరిగినదీ ప్రత్యేకము
న ఈ సాయంత్రము కాంగ్రెస్ అవ్వనసలును పథ జరిగెను. కాం
గ్రెస్ అవ్వనసంఘాధ్యక్షుడు జగన్ శ్రీయుక్త నేతనప్పాగారు
అధ్యక్షత వహించెను. లాలాజీవారి ఆకస్మికమరణమునకై పథ
వారి విషాదము తెలుపుచు తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

మోతీలాల్ గారియందు సమ్మకము

పథపారికి మోతీలాల్ గారియెడల పూర్తిగా నమ్మకము
కలదని తీర్మానింపబడినది.

వజ్రసేవానంఘమునకు సాయము చేయుదు

సభ్యుల పకటన

అనంత, నవంబరు 19__ అలాటిగారు స్థాపించిన
ప్రజాసేవాసంఘమునకు ద్రవ్యసహాయము చేయవలసిదనకొరకు
దానితోని సభకు లీ క్రింది ప్రకటన గావించుచున్నారు.

ప్రజాసేవక సంఘమును స్థాపించిన లాలా లజపతిరా
జగారి మరణమునకు, సంఘసభ్యుల ముగ్ధ మౌన చాల దుఃఖము
కలుగుచున్నది. వారిసప్తమావలన మాసంఘమునకు గలిగిన నష్ట
ము తీరనశిగాదు. ఈసంఘమును స్థాపించుటలో లాలాజీగారి
యోగ్యతను జాతిపురోభివృద్ధికి పోటుబడు యువకులను తయీ
రుచేయుటయు, అష్టకష్టముల నొందుచున్న నిమ్మజాత్యుద్ధరణ
మునకు తోడ్పడుటకునై యున్నది. మనలోనుండి యింత ఆక
స్మికముగా స్వర్గమునకు వెడలినవారినిగురించి మనము మరచి
పోకముందే వారు స్థాపించిన ప్రతిష్ఠాపనమును స్థిరముగా నెల
కొల్పి, వారు స్థాపించినవిని నిర్విఘ్నముగా కొనసాగించుటకు
మనకు కత్తి, వివ్వగలందులకై భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నా
ము. ప్రజలసాయమున లాలాజీగారి యశయములకు సోదర
భావము, నిరాదంబరజీవనము, నమ్రభావము, సేవ కొనసాగించ
గలము.

(కీ ప్రెసు.)

(ప్రేమము.)

పండిత సంతానంగారి పరితాపము

లాహోర్, నవంబరు 19:— పాంచాల ఆస్పరియగు
లజపతిరాయల నిర్వహణమునకై వగరుదు, ఆహూసీ
సాపించిన ప్రజాసేవక సంగముకను, తుయవ్యాధి
యటకు శ్రీకై వారు నిర్విపదలరుకొనిన చిత్తా
నకను సహాయముచేసి వారు ప్రారంభించిన పనిని నిర్వి
గా కొనసాగించవలెనని కోరుచున్నార. మరియు,
కాదు నిమ్నకారులను అభివృద్ధిచేయుటకై చేసిన ప్రయ
కు దోహద మొసంగుదురుగాక యని కోరుచున్నార.

(శ్రీ ప్రె.)

(३३)

ಬೌದ್ಧಾಯ

లాలాజీ గారియెడల గౌరవమును ప్రకటించుటకై బొంబాయి కార్మిశేవక సంఘ కమిటీ కార్యమును చేయక, విషాద తీర్మానమును మాత్రము ఆమోదించెను. భారత వస్త్ర కలపంపుము వారి కచ్చేరిలకూడ శీఘ్ర మూసియుండెను. వారొక విషాద తీర్మానము మూమోదింది లాలాజీ గారి కటుంబమునకు వంపిరి.

(१६३)

కలకత్తా

కలకత్తా జైలు లాలాజీగారి మరణమునకై సంఘ
సెలబుచ్చిరి. వారి ప్రాథమిక పాఠశాలవచ్చియు నేను
బడి యుండెను.

హళారా మునిసిపాలిటీ

హకారా మునిసిపల్టీ పంచాయతారు లాలాజీ మరణము
నకే సానుభూతి దెల్పుచు తీర్మానము సంగీకరించిరి.

(७५५)

కళకల్పాలలో అనేక వివాదపథాలు జరుగుచున్నవి. కొందరు అతివాదులు లాలాజీమరణమును గురించి విచారణ జరగవలె ననుచున్నారు. (అ. (పెన్))

(ဗ. (ခေါ်))

రాహుల్ హైకోర్టువారి సానుభూతి
 లాహోరు, నవంబరు 20—లాహోర్ హైకోర్టులో
 న్యాయవాదులపక్షమున రాయ్ బహద్దు హుసేన్ గార్ గారు
 లాలాజీ గులాబులపక్షమూర్తి ప్రతనిధులు మట్టబడిన.
 లాలాజీ గారు పురుషసింహునియొక్క వారీసానము నాక్రమించుట
 కింకొకడు చాలినవాడు లేడనియు ఏకీకృతి దుఃఖించుచు
 వచ్చెను.

శక్తి-06.

లాహోర్ విద్యార్థుల సభ

లాలాజీగారియందు విద్యార్థులకు గల యభివృద్ధి గౌరవమును బెల్లటై ప్రాధికారముగా విద్యార్థుల బ్రహ్మాండమున పథ జరిగెను. చాలముండి విద్యార్థులకును కళాకాలాధ్యక్షులు పథకు వచ్చియుండిరి. దివాన్ చదువలముగారు తమ యువ శ్యావమునందు లాలాజీగారి గుణగణములను పొగడుచు యీ క్రింది వాక్యములను చెప్పెను. ఆక్టోబరు 31 వ తారీఖున నేను లాలాజీగారితో మాట్లాడినప్పుడు వారిట్లు చెప్పిరి. నన్ను కూనీ చే యి వ లె న ని వారి యు ద్దేశ్యము. దీ ని వల న నేర గ్గు లెవ్వరిని తెలియుచున్నది. నేర గ్గులు పాంచలభ్రతుత్వము, నేర గ్గులు బ్రిటిష్ భ్రతుత్వము, నేర గ్గులు అంగ్ల సామ్రాజ్యము. మరణసమయమున వారు తమ శ్రుతిని నిర్రోక్కనినై నను పంపలేదు. లాలాజీగారి కుటుంబమునకొక్క సానుభూతిప ర్తమనమైనను పంపలేదు. వారి స్థానము శాశ్వతమయి వారి లెవ్వరకు లేదు.

(శ్రీ వేదం)

రామలింగా రెడ్డిగారి విషాదము

తెజవాడ నవంబరు 20—కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి
 గారు లజపతిరాయల నుగళణముల న్నగ్నదించుచు నిట్ట నిరి.
 నేను ఈ (బ్రిటిష్)లోనున్న ప్రిన్సిపాల్ యు
 వారిని నే నెదగుచును. ఆకాలియొద్దనువిషయమున పొంచా
 లమునకు నెల్లినపుడు వారి యతిధిగానేయొంటిని. ప్రేమాన్న
 దుడగు స్నేహతులైతె విలపించినట్లు వారి మరణమునకు నాకు
 దుఃఖము గలుగుచున్నది. వారు భీరుడగు రాజకీయ
 నాయకుడు. వారి నిర్యాణమునకు న
 నేయగమున జగించిన విఖ్యాత కార్యసాధకులలో నొకనిని
 భారతదేశము గోల్పోయినది. తిలక్, లజపతిరాయ, అక్బర్
 కుమారదత్తులు భారతవాతీయోద్యమమును ప్రారంభించినవారు.
 వారు ప్రారంభించిన యోద్యమము దాన్, గాంధీమహాత్ముల
 నాయకత్వమున దేశమునందంతట వ్యాపించినది.
 దైర్యమున, కల్పవరాహీత్యమును లాభజీవితీ నుగుణములు.
 వారు విదేశములయందుగూడ కీర్తిపొంది, భారతవాతీయోద్య
 మమునకై యెన్ని దేశములయందును ప్రచారము చేయుచుండె
 ను. (అ. పే.)

(७. ३.)

ప్రధమదత్తమండల సమావేశము.

నంద్యాల

18 వ తేదీ భానువారము

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లగు

శ్రీయుత కె. శరభారెడ్డిగారి యువస్వామము మహాశయులారా!

స్వాగతము

దేశసేవాధురంధరులగు మీ కెల్లఁజను స్వాగతముపని ప జ్ఞానియగుగౌరవమునకు నాకంటె అత్యుత్తమముగా యుండినను నన్నీ యీశ్వరకార్యమునకు నియమించి, నాకే యీశ్వరము లభింపజేయుటకు కారణము, ఆహ్వానసంఘములగు నామిత్రులకు నాయుడగు ఆహ్వానసంఘముగాక తోందుకాదు. వారలకు నాకృతజ్ఞతా పూర్వక సమస్మారములు.

సాక్షాత్కారదేవతరూపము నలవినను, స్వామికాస్త్రము, అందే అభ్యసించినను, ప్రాచ్యుతచార, మతసాగరికతాభిమానముల వీడక, కాసనసభయందు స్వతంత్ర సంగ్రామమున ప్రామాణ్యత వహించు, మా నేటి అధ్యక్షులగు మిి రా|| శ్రీ కొటిరెడ్డిగారికి నా హృదయపూర్వక స్వాగతము.

దత్తమండల చరిత్రప్రసిద్ధము

దత్తమండలాధ్యక్షుడయి పరంపరాసప్తై, స్వకార్యము వీడి, వ్యయ ప్రయాసలతోర్చి, చరిత్రాత్మకమున దత్తమండలములలో ప్రసిద్ధిగాంచిన మా యీశ్వరమునకు విచ్చేసిన మహా నాయకుల కెల్లఁజను నామనఃపూర్వక స్వాగతము.

దత్తమండలములు చరిత్రప్రసిద్ధములైనవి. వరుసారవ శతాబ్దమున హిందూసామ్రాజ్యమున స్థాపించి సుదేశ కళలచే విరాజిల్లజేసి సామ్రాజ్య విజయవత్కముల నెలకొల్పిన కృష్ణ దేవరాయలు, విజయనగర సామ్రాజ్యపు ప్రధాన నగరముగు హంపి యీ దత్తమండలములోనిదే. సామ్రాజ్యము విచ్ఛన్నమైన తరువాత ఆరార సంవత్సరాలని వారొకరు నరసింహరాజు యీ నంద్యాలపట్టణమును ముఖ్యపట్టణముగా చేసుకొని యొక సంస్థానమును స్థాపించి పరిపాలించెను. ఈయన కుమారుడగు కృష్ణరాజునకు 1630 సంవత్సర ప్రాంతముల కళాపూర్ణాదయమున ఉత్కలప్రభుత్వం యీశ్వరమున దేవత.

పుణ్యక్షేత్రములు

దత్తమండలములు పవిత్రపుణ్యక్షేత్రములచే విఖ్యాతి పడెను. శ్రీశైల ఆహారాది త్రిపురాంతకములు ఈ మండలములోనివి. ప్రపంచ కైవల్యమనందగు మహాసన్నిధియను పవిత్రక్షేత్రము ఈ పట్టణమునకు వడి మైదూరములో నున్నది.

వాఙ్మయము

చరిత్రయందేకాక ఆంధ్రవాఙ్మయ విజ్ఞానభాషన ఈ దత్తమండలములు తదితర మండలములకన్న విన్నయనుట, పోతనగారి పేర్కొంటిదే బాగును. ఆంధ్రవాఙ్మయమున అగ్రస్థానము నలంకరించు, గ్రంథరాజములలోనినగు రాఘవపాండవీయము శ్రీమదావ్యయ, కళాపూర్ణాదయమున కల్పవృక్షబంధము, శ్రీభాగవత ప్రభుత్వమును శృంగార ప్రబంధమును, రచించిన మహాకవియగు పింగళి మూరన్నగారు యీ నంద్యాలపట్టణమునకు నాలుగైదు మైదూరమునందు యొక పల్లెటూరి వాస్తవ్యులు.

నేటి దైవస్థితి

ఇట్టిప్రాచీన దేవస్థానమున ఒకప్పుడు విలసిల్లిన దత్తమండలముల ప్రస్తుత హిసాబిలో కోర్కెయైనది. ఈ దైవస్థితిపండితునము రింగులకు గలమార్గములలో మొదటిది విద్యావాప్తి. విద్యావాప్తికి ముఖ్యస్థానము, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ ప్రధానస్థానమును యీ మండలములో స్థాపించుటయే, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమున నొక మహావిద్యాపీఠంగా చేయవలయునని ఆంధ్రుల ముఖ్యదేశ్యము. ఈదేశ్య విద్యాలయదర్శకులలో ముఖ్యమైన విందు పేర్కొనుచున్నాను 1. మార్కటామి విద్యగజపుట 2. వృత్తి విద్యలనేర్చు కళాశాల స్థాపించుట 3. ప్రాచ్యదేశముల చరిత్రలకు, గణితము, జ్యోతిషము, ఆరికకాస్త్రము మున్నగు శాస్త్రములకు ప్రామాణ్యత నొసగి విద్యార్థులకు నేర్పుట 4. అభిమానశాస్త్రముల ఆరేరైన కుశలర పరిశోధన నిమిత్తము నియమించుట 5. శ్రీ విద్యాభివృద్ధిపై పేర్కొనబడిన ఉత్కలప్రదర్శకులన్నియు సభలముగచొ మన దత్తమండలము నిజముగా జ్ఞానసమద్రుమన తేలియాడుననుట అతిశయోక్తికాదు.

ఆర్థికపరిస్థితులు

దత్తమండల ప్రజల ఆర్థికపరిస్థితులలో సర్వకార్యులేకన్నరహితహిమే నున్న. వ్యవసాయమే యీమండల

ప్రజలముఖ్యవృత్తి. సాక్షాత్కారకమున జలాశయము లెక్కుడుగ లేనందునను, ఉండిన ఒకటి రెండునైన తగురీతి సస్యోపయోగములకు జేయువ్రయత్నములు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొననందునను, సకాలవర్షములు లేక మొట్టమొత్తము ఫలింపకుండుట వలనను, యీమండలములు నిరంతర మైదుదేవత వారలచే మారి స్సాటకాది వ్యాధుల కాటవట్టులై దుర్భరావస్థలో మునిగియున్నది. కొన్ని సంవత్సరములుగా చర్చలోనున్న తుంగభద్రాప్రాజెప్తు విషయమైన వాదప్రతివాదములు, శుష్కవిమర్శనలు, పత్రికాముఖమున చూచుటయే కాని కార్యరూపమున చాల్చలేదు. ఈతుంగభద్రప్రాజెప్తు కార్యరూపమున చాల్చినను దత్తమండలముల కంటికిని ఉపయోగము కానేరదు. ఈ మండలమున యే రెండు మూడు బడుమట్టి తాలూకాలకో యుపయోగమునకాని, దర్భదేవతకు స్థిరసావరములగు కంభము మార్కపురము తాలూకాల కేంద్రమును సంబంధములేదు. ఇప్పటి కే ప్రభాభివృద్ధిచేతను ధనధాన్యాభావము వలనను పెద్దవృత్తు పెట్టనికోటలై ప్రకాశించు యీ తాలూకాల దుస్థితి, యొకను నాయకుల హృదయముల నాటకుండుట నిచారము. మార్కపురం తాలూకాకు యరవైమైళ్ల దూరములోనే ప్రవహించుకృష్ణానదికావని నిటు మరలెట్లు, తుంగభద్రా ప్రాజెప్తునకంటె వ్యయప్రయాసలతో కూడనదికాదు. కాన దత్తమండలములకు సంబంధించిన యీ రెండు ప్రాజెప్తు కొరకును ఆందోళనసల్పి, కృతార్థులగుట మనకర్తవ్యము.

అలవికప్రములు

వ్యయసాయమే జీవనోపాయముగ గలయీమండలముల ప్రజలకు, వ్యయసాయమునకు వలయు కొరమట్టుకై యేమి కనుగ్రాసాదుల కేమి అట్టివి అనుసూయములుముఖ్యము. దీపార్థ మెంటువారు యెచ్చునో కొన్ని చోట్లదీపాలయందు అమ్మ వ్యవసాయకొలముట్టు ఉత్తమమైనవి కావు. చాలినన్ని లేవు. కూపుల యేర్పాట్లు తృప్తికరముగా లేవు. ఈకారణమునను యితరకారణములవలన బీదరైతులు ధర్మకర్మదర్శకుల కొరమట్టు సంపాదించు దురస్థతి యేర్పడినది. ఇందు అట్టివి అధికారులకు గల నిరంకుశత్వము బీదల నెన్నియొకక్కట్టులపాలచేయుచున్నది. ఈవిషయమున నాశక్తికొలది కాసనసభలో నేమి బయట నేమి నాచైతుసోదరుల కొరకు నేనల్పిన కృషి విశేషికరించుటనవసరము. నేటికి కొన్ని రిజర్వలు పంచాయితీసంస్థల స్వాధీనము చేసిరి. కాని అధికారుల ప్రవర్తన కేమి పూర్తిగా అంతరించ లేదు. ప్రజలకు వలయు సౌకర్యములు చేపూరలేదు. ఇంకను అట్టివి సందర్భమున చేయవలసిన కార్యము లెన్నియొకలవు.

పల్లెటూరులన్నియు అజ్ఞానవిమలమున మునిగియున్నవి. పల్లెలందు సామాన్యప్రజలకు ఉపకారముల మూలమున, వ్యవసాయము వ్యాపారము ఆరోగ్యము, ప్రభుత్వము మున్నగు విషయములతో ప్రబోధముగావించి వారిని జ్ఞానవంతులుగా జేయుట ముఖ్యవిధి. పల్లెలలోని సామాన్యప్రజల సంపూర్ణ పరాకారముననే కాక పట్టణములలోని యే కొందరు విద్యావంతుల కృషిలననే దేశభ్యుదయము కానేరదు.

సాంఘికాందోళన

ప్రస్తుతకాలమున అభివృద్ధి నొందవలయునన్న సాంఘికాందోళన అవసరము. యేకాభిప్రాయ నూచకము. ఒకవ్యక్తి గ్రంథంకృషిచే సాధింపగల సామర్థ్యము సాంఘికాందోళనచే సాధింపబడునని యెక్కువైనవిగన కావ్యములగును నుండును. మనరైతుసోదరులు పంఘభావములేక వర్తనాతీతములగు యొక్కట్టులు బడుచున్నార. జిల్లాయం దంటెటను రైతుసంఘము లేర్పడిన, వానివల్ల సాధింపరాని కార్యముండదు.

దత్తమండలాధ్యక్షుడయినను అవసరములను ముఖ్యతల కొన్నిటిమాత్రమే సంతృప్తముగా పేర్కొనినాడను. ఈ సమావేశమున, నాకంటె నెన్నియొచుడుంగును కేంద్రములగు మిచే యీవిషయములన్నియు చర్చింపబడును.

కార్యాచరణ

మన విషయము గావించబోవు తీర్మానములు సర్వరాచరణలోనికి లేగలందులకు వలయు సదుపాయములసహిత విషయదేశ్యయించుకొన నున్నాము. ఇందు అసామాన్యపరిభావంతులగు మన అధ్యక్షుల ఆమూల్యపలహోలు మనకు మార్గదర్శకముగ నుండక తప్పవు.

ప్రభుమ దత్తమండల సమావేశము నాహ్వానించు గౌరవమును మా యీ కందనవోలే మండలమునకు చేపూర్ణ యీకార్యములు జరుగవలయుగ నెరవేర్చిన, స్వాగత్యగులగు శ్రీయుత గా|| హరిసర్వోత్తమరావుగారికి, కే. నరసింగరావు గారికి వారి కన్నివిధముల తోడ్పడిన తదితర మండల మహాశయులకు అనేకనందనములు.

సర్వజనానుభవోభవంతు.

ప్రకటన

తూర్పుగోదావరిజిల్లాలో పెద్దాపురం తాలూకా పెద్దనపల్లె గ్రామములో తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానములకు సంబంధించిన యీ దిగువ నమూనా దువరచబడ్డ నేలలను సాగుచేయుగల హక్కును 1339 మొదలు 1341 వరకు మూడు ధనలీలకు యిజారాకు విడువబడును.

నల్వే పెం	విస్తీర్ణం ఎ. శెం.
59	24-25
6	46- 3
14	21-88
92	4- 7
5	1-92
89	6-10
అంతు	104-25

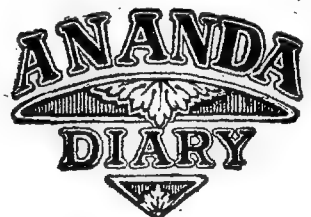
2. వలయువారు రాగల ఫిబ్రవరి నెల ఆఖరు లోగా యెంతమొత్తమునకు వారు యిజారాకు తీసుకోగలందులకై యిష్టపడెదినని లిఖిత మూలముగా తిరుపతిలో యుండు సదరు దేవస్థానం ఆఫీసుకు తెలుపుకోవలెను.

3. అట్లు తెలుపుకోగలవాడు విలాసమును స్పష్టముగా వార్ల అర్జీలలో వ్రాసి పంపుకోవలెను.

4. ఇజారా యాలం రోజు ముందుగానే అందరికి తెలుపడమవును. సదరు వాయిదారోజున పెద్దనపల్లె గ్రామంలో యాలమునకు హాజరై వారి యిష్టానుసారము నవాలుచేయవచ్చును.

1344 కె. వెంకోబరావు, హుజూరు శిరస్తాదారు.

తయారుగా నున్నవి

1929

ఆనందా డైరీలు

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండుకో, లోక స్పెక్టర్, మదరాసు.

అమితమైన సువాసన

బిడువక ఈటాయిలెట్ సబ్బును వాడుటచే మీచర్మమునందుగల నెత్తెరుపు టి మృదుత్వము అట్లనేయుండును.

Made by GOODWIN'S, Manchester

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.

P. O. Box 237

MADRAS.

మహాత్మ్యమునందుగల యిబ్బందులు

గాంధీమహాత్ముని వ్యాసము

మిష్టము శ్రీయుతులు సరులు లాదులు మున్నగువానికిం దూరీ కష్టములను గలయునుకలెను వాత్యుకంతు కష్టములును దుష్టములును నేచాల హెచ్చుగానుండును. వాత్యు నేవాభావములేని విధులకులను ఒక విషయము విన వచ్చినచో దానినిగూర్చి స్వయముగా తెలుసుకొనకండ వట్టి విషయముల నన్నిటిని తెలుసుకు నేదవాక్యముగా నమ్మునట్టి మిత్రులవలనను శాశ్వతి చిక్కులు వెక్కిరియగల తిప్పి చివరి.

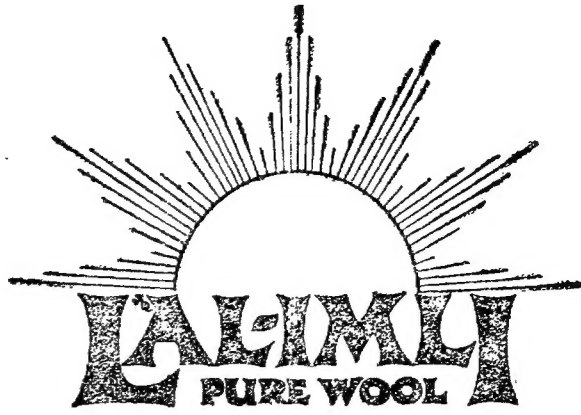
సత్యగ్రహణమునగుర్చి పత్రికలలో ప్రకటింప బడిన వార్తలకెట్టి ఆధారమును లేదు. ఒక గొప్ప మాడ్చు జరిగిన పుడు దానిని కొంతకాలము పరీక్షించి చూడకండ వెంటనే దానిని ప్రకటింపదగునా అను విషయమున భిన్నభిప్రాయములు కలిగినవి. ఆ విషయమును ప్రకటింపరాదని శాశ్వతతః కల్పన నీయలగు సహకారులు కొందరు నిర్ధారణగా తెలుపుటకు సేయించు కంగీకరించిరి. అందువలన కలగు ఫలితమును నేను గుర్తించియే అటుల చేసితిని. శాశ్వత సంబంధించినయే విషయ మునుగూర్చి యేమి జరిగినను పత్రికాపత్రికలకు తెలియకండ బోదని నే నెరుగుదునుగాని ఈ విషయమునగుర్చి ప్రకటింప బడినవార్త మాత్రము కేవలము నిర్ధారణ.

మొదటిది బ్రహ్మచర్యనిర్బంధము. ఈ నిర్బంధము తొల గింపబడినవార్తను పత్రికలలో చదివి చాలమంది శాశ్వతం దన లేఖలను వ్రాసిరి గాని ఈ నిర్బంధము తొల గింపబడలేదు. అవిషయమును నేను కార్యనిర్వాహకసంఘము వారికి వదిలివేసితినిగాని వారు దానిని మార్పుట కంగీకరింప లేదు.

రెండవది భోజనవిషయము. ఈ గృహ కారము చింతపంతు ఆవాలు మొదలు మున్నగువానిని త్యజించుట. ఆరంభములో అందరికిని ఒక్కటే నంట యుండెడిది. అప్పుడందరికిని చప్పడి భోజనమే యుండెడిది. తరువాత చాల విలువలవా రా శ్రమముతో చేరుటచే వేరువేరు నంట లేర్పాలు చేయబడిన ఆనంటలలో వారు రసవర్తములను చేర్చుకొనుటకెట్టి అభ్యంతర మునులేదు. ఇప్పుడు మరిల నందరికి ఒక్కటేనంట యుండ విలెనని కొన్ని నెలలక్రితము తీర్మానింపబడినది. కొన్నిశోభా లుండిరిని చప్పడినంటయే చేయబడినది. కాని చప్పడి తిన గల వారికి చప్పడినంటను తినలేనివారికి నిర్బంధముతో గూడిన నంటను ఏకపాకాలలోనే తయారు చేయవట్లు తిలవార నిశ్చయింపబడినది. స్త్రీలకు కావలసిన సహాయ మును నేర్పవలసి వారికి కలిగించుటయే మా ఆభిప్రాయము. స్త్రీ లలో చాలమంది తమ భర్తలు ఆశ్రమము నందుండుట వలననే ఆశ్రమమునకు వచ్చిరిగాని నిత్యవలన రాలేదు. తాము చేయు నట్టి కనుల కన్నీటిని కార్యకారణ సంబంధ మిప్పటికిని వారికి బోధపడలేదు.

మూడవవార్త చేరును మార్పుట ఇదియే ముఖ్యముగు మార్పు. సత్యగ్రహణమును చేరు మొదలు ఆలోచన పూ ర్వకముగనే జెట్టుబడినయిపుడు దానికి మేమువర్తలముగా నున్నామని మేము గ్రహించ గలిగితిమి. కావున తగినపేరునే యిపుడు పెట్టితిమి. ఆశ్రమమునందు మరెవరైనను జనగకపోయినను తమకుమాత్రమేకాక బాటికల జతనుగూడ నేవచేయుట చాల అంపరమనియెను ఉపయోగ కరమనియెను ఆశ్రమము స్వచ్ఛపరుపగలిగెను. కావున యిపుడు ఉద్యోగముందిరమును మేరుగి మున్నదిని నేను తలచితిని. ఇతర మిత్రులుగూడ నంగీకరించిరి. ఉద్యోగముందిరమును వదలునకు పరిశ్రామిక గృహములు (యిండస్ట్రియలు హోమ్సు) వ్యాఖ్యా నము సరియైనది కాదు. ఏలనన గా ప్రతి పరిశ్రమలను మేము నలంబించుచుము. త్యాగముతో గూడిన పరిశ్రమలను మాత్రమే మేమునలంబించెదము. కావున ఉద్యోగముందిరమును వాక్యమునకు సరియైన అంగవాక్యమును శాశ్వతగింపవలెనని మిత్రులను కోరెదము. అంతవరకును యిది ఉద్యోగముందిరమనియే నెలువబడినది.

ఇటుల పేరమార్పులవలన సత్యగ్రహణము పూర్తి గా నంతరింపదు. బహిరంగ ప్రార్థనాస్థలము ఆశ్రమము క్రిం దనే యుండును. ప్రస్తుతము యితర పనులన్నియును విరమింప బడునుగాని బుద్ధి పుష్టిపుడు వానిని నరల ననలంబించుట కెట్టి అడ్డపగయిననుండును.

లాలింకో లోహాలు ప్రజాసమ్మతమును పొందినవి.

నిజమే, ప్రజాభిమానమును ఎక్కువగా పొందుచున్నవి. జనులకు వాటి యందు గట్టినమ్మకము గలదు. అది చాలా వత్సరముల అనుభవమునుబట్టి గలిగిన సమ్మకం. లాలింకో లోహాల నాణ్యమునుగూర్చించి యిప్పుడడుగురు. మార్కెటునందన్నిటి లోకి ఇవియే శ్రేష్టమైనవని గుర్తెరింగిరి. అదియు ధరలు చొకకూడాను, భాగ్యవం తులు బీదవారు అందరు కొనగలరు. 100% మంచి పూలనిగ్యారంటీ పొందియున్నది.

ధరలు.

నెం.	లోహాలు.	తెలుపు రంగులు.	పొడుగు	వెడల్పు	ధర
			గ. అం.	గ. అం.	రు. ఆ.
3	"	"	3 0	1 1/2 0	7 9
26	"	"	2 15	1 6	6 6
26	"	"	2 1/2 0	1 1/4 0	5 0
418	"	"	2 12	1 5	5 4
316	"	"	2 15	1 6	7 0
26	"	"	2 15	1 6	7 0
60	"	తెలుపు రంగులు.	3 0	1 6	12 8

మరొక—పైన నుదహరించిన కొలతలు సరియైనవి. జాలరు కొలతలలో చేర్చబడలేదు.

Bangalore Agency:—

Messrs. KAPURCHAND & Co.,

Chickpet Bangalore City.

Bezwada Agency:—

S. M. WAZIRUDDIN & Sons.,

Bezwada.

Manufactured by only:—

THE CAWNPORE WOOLLEN MILLS Co.,

(Branch of the British India Corporation Ltd.,)

Post Box No. 5 CAWNPORE.

ఆశ్రమవాసులకు నాయందు విశ్వాసము తొంగుటచే ను చాడవ దేశాయి కార్యనిర్వాహక సంఘాధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొ నబడినది పత్రికలలో ప్రకటింపబడినది. ఇది కేవలము అబద్ధ ము. కార్యనిర్వాహక సంఘము వెనుకనే యేర్పా పబడిన గా ని నేడేర్పగు బడిలేదు. చాలకాలము క్రిందటనే నేను ఆసం ఘాధ్యక్షులను వదిలివేసితిని. కాని మరిల వారు కోరుటచే కార్యభారమును వహించిరి. ఇప్పుడు చేరు మార్పుబడినందున ఆ ధ్యక్షుని భారము కొంత తగ్గినయిలగుననున్నది. అందువలన నేను తప్పుకొంటిని. దేశాయి అధ్యక్షుడయ్యెను. కాని నిజమున శాశ్వతపరిపాలనము శాస్త్రానేకలను. ఆశ్రమవాసులకు నా యందు విశ్వాసమున్నంతకాలమును గూడ నది నాయందేయం దును (ఎంగుయండియా 8-11-28)

రోజాపుష్ప లేవ్యము

మలబద్ధమును వారించుటలో శ్రేష్టమయినది- కాం విలేచనమును చక్కగా గలిగించును. దుదిరమయినది- వర్షము తడు. 15 రు. డబ్బి. హ్య. 0-10-0.

మ క ర ధ్వ జ

అన్ని వ్యాధులకు శ్రేష్టము రక్తవృద్ధిని, బలమును కలిగించును రుల 1 వారు 12-0-0 16 గ్రాములు రు. 1-0-0 డి. సి. ఏ. అందుకో అయ్యుర్యదనమానం, పెరిదని, నల్లూరడల్లా

జింద్రజాల మహేంద్రజాలము

2113
దేశగ్రంథములో జర్మనీగారడి, హస్తలాభము, అంగ్ల ఇండ్ర జాలము, మలత్రికాస్త్రము, ధూతనైద్యము, యంత్రములు, చిట్ట నేక తనూములు, విశోదవిద్యలు మునుష్యుని నాయముచేయుట, మాణిక్యేట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరము లేని తలచేత మాట్లాడించుట, గాలిలో మనుష్యుని నిలుపుట మొద లగు విచిత్రము లున్నవి. దీనిచే మేజిక్ చేయగలరు. మొదూ 4. 'సంజీవి' తాయతు దీని ధరించిన ఆరోగ్యము, బలము, తెలివి అందము, అదృష్టమునిచ్చును. కరీక్షలో జరుగు కలగును. గోప్యపాదము లభించును. పని చేయగలను. వ్యాపారమున లాభమునిచ్చును. అనేకమంది మెప్పుపొందినది 1 కి రూ 1-8 పి. ఆర్. జవార్తనం నాయుడు, ఒంగోలు, (గుంటూరుజిల్లా.

శరీరమును ఉత్కృ తునుకలగు నోనర్పుటకు, రభి వృద్ధి గలిగించుటకు ఖ్యాతిగాంచిన మా ఆతంక నిగ్రహమాత్రలను నేనింపుడు. 82 మా. రులగల డబ్బి 1 కి రు 1-0-0 క్యేటలూగు ఉచితము. ఆతంకనిగ్రహ షార్మశి, 26, బ్రాడ్వే, మదరాసు. 219

చెన్నపురి బజారు ధరలు

[1929 సం నవంబరు 21-వ తేది బుధవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యము బస్తాలు		
మమయి తెనాలి	క 42 కలవి	18 00 18 80
నెల్లూరి	డిల్	18 80 14 80
ధిల్లి	డిల్	15 80 17 80
రాగులు	క. 164 బస్తా 1-కి	11 00 12 00
మవ్వలు	"	21 00 24 00

2. ధాన్య పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	"	16 00 17 00
నెనగలు	డిల్	16 00 17 00
నెనలు	డిల్	16 00 17 80
మినుములు	డిల్	15 80 17 80
ఉలవలు	ర 195	10 80 11 80

3. నూనెవస్తువులు

శుక్లమునాన కా 1-కి	"	145 00 150 00
నియ్యము 1-కి	"	14 00 21 00
నీరు నెనగపప్పు కా 1-కి	"	49 00 50-00
నీరు నెనగనూనె గానుగ కా 1-కి ర 115 మినుకనూనె 1.7		
శుభదను కా 1-కి		87 00 100 00

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయవకుపు కా 1-కి	105 00	106 00
కుశవకుపు "	75 00	88 00
మిరకకాయలు (గుంటూరుది) కా 1-కి	70 00	84 00
దనియలు " కా 1-కి	70 00	84 00
గుంటూరుకాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-కి ర 40, 45		
కాళవాస్త్రీకాయకట్టు "	"	50, 55
బెల్లము కా 1-కి	ర 28 00	49 00
అస్కావక్కర బస్తా 1-కి	"	25 18 0 26 10
చింతమడు కా 1-కి	"	85 00 70 00

5. ఇనుము

వట్టాంకం కా 1-కి	"	82 00 84 00
ఇదరం	"	25 00 85 00
రవుడు	"	27 00 85 00

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహం యాం	క	8 2 0
నెం 6 " కట్టారి	"	5 8 0
నెం 24 " లాకి	"	6 0 0
నెం 20 1/2 రెట్టెట్టెలు	"	7 7 0
నెం 40 బామ్మకు 10 పా	"	12 0 1
నెం 44 సాండ్	"	6 2 6
నెం 40 రాణి	"	10 12 0
నెం 4 బెన్నిచినీడు	"	4 12 8

7. దూది

బోంబాయి బాదం 1-కి	క	856 00
-------------------	---	--------

8. లోహములు

కండి 100 కులు 1-కి	క	61 8 0 క 61 12 0
బంగారుకులు 1-కి	"	21 0 0 21 2 0
నగరక 1-కి	"	18 6 0
ఇత్తడి కా 1-కి	"	280 0 0 284 0 0
రాగి కా 1-కి	"	276 0 0 280 0 0

9. రంగులు

అరిమేలు స్వీట్లకులాండు అలిజరంజ్ సింహం		
సీసా 1-డిగ్రీలు 200 కి ర 58 0 0		
నీలిరక 1 రతి		1 10 8
14 రకులు		1 10 0
28 రకులు		1 9
56 రకులు		1 8 8
1 అందర		1 8 0
బుట్టాపా వోలేట్ అనగా (బర్నికెట్టు)		8 4
		1 0 0
		1 2 0

నైమను కమిషను

కైబరు కనుమల కేసుట

సరిహద్దుప్రాంతముల దుర్మయములు

అల్లరులకు కారణము లేవి?

కేసువక, నవ బం 19:—డక్కా, జల్లాం బాలోడువద్ద కొంతకాలము అల్లరి చాల విరిచుక గ నున్నట్లు తెలియజేయెను. పశ్చిమబెంగాల్ ప్రాంతములను లగు పిన్యామిలు మఖ్యుకర కులు. ఖాసీ, డక్కా చేరువను రోడునై బోవుచున్న ఒంటె ప్రయాణికులను యెదుర్కొనిరి. కాని వాడు కిరిసి పారడ్రోలిరి ఈ అల్లరులకు స్థానికముగా కారణము లిం కెన్ని గలవో యొకను చెబుదులేదు.

ఆఫీడీల నన్నానము

నైమనుకమిషను వారు, కేంద్రసంఘమువారు నిన్నను కై బరు కనుమలకు బోయిరి. ఆ ఫ్ గ ను సరిహద్దుకు మైలుదూరమున వారు నిలిచిపోయినట్లు తెలుస. పిన్యామి కేసువక క్లబ్బులో కమిషనువారికి వి దోషంగిరి. తిరిగివచ్చుచున్నపుడు ఆఫీడీ జాయకలు తోటయందు గావించిరి. కమిషనువారికి పరిగొరలను బహుమతిగ నొసంగిరి. సన్మానపత్రమునందు భారతీయులకు అధికారము లొసంగిన చో తమ్ము మరచిపోరాదనిరి. ఆఫీడీ జాయకలు, కాకలు, కారకెట్టు, సంచలు మున్నగు విచిత్రవస్తువులను నైమను ప్రభుకులకు కాన్ఫుల నొసంగిరి.

తిరిగి వచ్చినపిదప కేసువకనందు ఇస్లామియా కాలేజి విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు విందుగావించిరి.

ఖానుల, హిందువుల సాక్ష్యము

పిమనకునందు సాక్ష్యవిచారణసమయమున, రాష్ట్రీయ పభ్యులగ సరిహద్దుకిల్లాశాంతియు నలుగరు చేర్చుకొనబడిరి. ఖానుల ప్రతినిధులు సాక్ష్యము చెప్పి యీ రాష్ట్రీయమున దొక కాసపభ సావించునె ననియు అందుచెందునంతల పభ్యులు కమిషనుకు గారితే నియమించ బడవలెను. మూడవ సంతకాత్రమే ఎన్నికపభ్యుల అందరినెనని కోరిరి. తమకాయ కత్తెయు కుమారుకీ తిగి పోతుండుటకై అధికసంఖ్యాకపభ్యులు కామీటు కావలెనని కోరిరి మూడవ సంతకము సమష్టియో జకర్లయు లున్నను హిందువులకు ప్రత్యేకనియోజకకర్లయు లున్నను తమకు అధ్యంతరము లేదనిరి.

ఖానులు వారమురోజులక్రిందట పూర్తిగ సంస్కారముల కోరయిరి. వారి యభిప్రాయమును యెప్పుడో మార్పుకొనిరినెనో అట్లు ఖానులుగాత ఎం. ఎల్. ఎ. మునించిరి. ఖానులశాంతికోడు మార్పుకలిగినట్లుంగీరించెను.

హిందువులు సాక్ష్యముపంపుచు సరిహద్దురాష్ట్రీయ ఇండియాకు ద్వారములె నున్నందున యెట్టి సంస్కరణములూ సంగరాదని చెప్పిరి. అకముగగాని, రాజకీయముగాగాని యీ రాష్ట్రీయను కేంద్రగభ్యుత్వాధి కారము నుండి వేరు కేయుట శాస్త్రీయముగా దనిరి. బయట కొండబాతుల బాధనుండియు, లోన దుర్మార్గుల బాధ నుండియు తాము సంరక్షించుకొనుటకు వీలుండదు. యెప్పుడో విధానమే ముందనిరి. హిందువులకు కినిప్రాతినిధ్యము గల సలహాసంఘము నియమించవచ్చును. ఎవరికి యిచ్చునో హిందువులు యెచ్చునో మహమ్మదీయులును స్త్రీలు కొన్నియును ముగ్గులను సమష్టియోజక పర్లమెంటువారా ఎక్కుకొనిట కవకాక మిమ్మనిరి. శాస్త్రీయచారణవిషయమున సంబాబు రాష్ట్రీయతో జరిగేయవచ్చు ననిరి. (ప్రీ (తెను.)

రాబోవు అధికపత్రములో పెన్నిపొస్తేనని, ఉత్తరము లకి ఒక పెన్నిముద్రనే అంటించవలెననెదరట.

“వశీకర లేవ్యము”

పిర్మమున గట్టవరమున, సింహముతో పోరాడగల కై కి నిచ్చును. సంభోగమునకు కొంత వ్యవధినిచ్చును. రక్తము కుభ్ర కరమున, గొండ్రాండ్లకు సంతానము కలిగించును, స్త్రీపురుషులకు ఆవంధము కలగజేయును హిమాలయపర్వత పసమూలికలు బంగారుతో చేయబడెను. గుణములేదన్నవారికి డబ్బు వాతను అంపెదము. డబ్బు 80 కు రు. 8 ముత్రము. 5288

1 డాక్టర్ ఎ. ఎస్. మూర్తి, చికాకోల్ సెటి.

“పాలిన్స్ గోనోమిక్సర్”

గనేరియా, లెకోరియాకు అమోఘమైన శాస్త్రీయపరిశోధనము. 5 దినములలో వ్యాధిని సమూలముగా నాశనమొనర్చును. వైద్యులందరిచే శ్లాఘింపబడి అనేకులచే వాడబడుచున్నది.

1. మొదటి డోస్ తో వెంటనే విముక్తి కలుగును
2. 12 గంటలలో స్రవించుట ఆగిపోవును.
3. 5 దినములలో పూర్తిగా నయమొనర్చును.

ఒకమారు వాడిచూచిన, దానిని మరల మరల చేయవలెనని కనుగొనెదరు.

16 డోసులకు సరిపోవు సీసా 1 కి రు 3/-

పోస్టేజి ప్రత్యేకం రు 0-7-0 5078
ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.
D. POLINES & Co.,
Manufacturing Chemists,
5, Harimohan Roy Lane,
Beliaghata, CALCUTTA

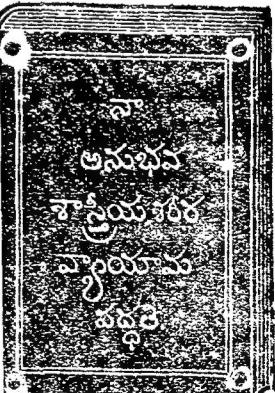
నేషనల్ ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెని లిమిటెడ్

నూతనముగా ఏర్పర్చబడ్డ రెట్టింపులాభముల వద్దతి నూటికి నలుబదివంతున తిరిగి యిచ్చువద్దతులు యొక్కవివరములు

యీ దిగువవారికి వ్రాసి కనుగొనుము.
హిందూదేశములో యిట్టి లాభములను చూపు కంపెని యిదితప్ప మరియొకటిలేదని సమ్మతమున్నా మని స్టేట్సుమెంట్ పేషరువారు 15-2-28 తేదీన ప్రచురించియున్నారు.
వివరములకు యీ దిగువకు వ్రాయుడు.
4777 వి. కె. చెట్టి,
శ్రీకెట్రే మద్రాసు.
ఫోను నెం, 2420 బామ్మబామ్మ నెం, 150
చీఫ్ ఏజెంట్:—టి. వి. రాఘవయ్య,
కార్గిల్ సర్కార్సు, బెజవాడ.

ఉచితము. ఉచితము. ఉచితము.
అంతటా గుచితముగా అంపబడును 3259

ఈ గ్రంథమునంద రీతిరచాయాను విషయములు పూర్తిగాచర్మితము. ఇందుగాయొక్కము, కాశిమ్యుల యొక్కము, తెక్కువదలలును ఉంచించుభాయావలము అగుడ కలవు. దీనిని చ తుగ్రముగ వరించితిరిని కావ్యాయామవదతి మి తానుగ బోధకడ గల

1. ప్రతిభారతీయునకును దీని విషయ ముత్రమున నూకగో త్పూరమున కరీర వ్యాయామాన క్రియా కలిగి తీరదు. తమలా బర్చుకు ముత్రము రు 0-2-0 రెండవాలా కంపెనిలేని యీ గంధము వెంటనే కంతుబడును. దీని మీదేయ యాక్రయించు ని యంతయును మార్పుగలిగి తిరును. ఈసమయము బోగొట్టుకొ టుడి. ఈవిషయము విచిత్రమునందుండగనే లేఖన వ్రాయు. 2. దీనివిషయ అయారాలోగ్య అలముల ననుభవించుడు గాతి. ప్రాధేవర్ యం. వి. కృష్ణారావు అధిక కారకీయ కరీర గ్గయమునూర్చదర్శి పోన్టు అనబడునది తెలగునూరు. (కేటి)

